

POROČILO O DELU
POKRAJINSKE IN ŠTUDIJSKE KNJIŽNICE
MURSKA SOBOTA ZA LETO 2025

Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota (PIŠK Murska Sobota) je osrednja območna knjižnica za Pomurje. Ustanovno izhaja iz ljudske knjižnice (ustanovljene leta 1945) in študijske knjižnice (ustanovljene leta 1955), ki sta se leta 1972 združili v enoten zavod; ta je prevzel poimenovanje, ki ga knjižnica uporablja še danes. Javno knjižnično službo izvaja na območju 12 občin Upravne enote Murska Sobota. V skladu z Zakonom o knjižničarstvu opravlja tudi posebne naloge osrednje območne knjižnice za splošne knjižnice na svojem območju, in sicer za Knjižnico – Kulturni center Lendava – Lendvai Könyvtár és Kulturális Központ, Splošno knjižnico Ljutomer in Javni zavod Knjižnico Gornja Radgona. Izvaja programe dejavnosti za pripadnike madžarske narodne skupnosti in programe za Slovence v zamejstvu (Porabju).

Knjižnica je leta 2017 prejela nagrado Združenja slovenskih splošnih knjižnic za najboljši projekt slovenskih splošnih knjižnic za inovativno storitev za uporabnike Obujamo dediščino v Porabju – pravljичni večeri za odrasle, leta 2022 pa nagrado Združenja slovenskih splošnih knjižnic v kategoriji najboljši projekt slovenskih splošnih knjižnic za inovativen pristop k strokovnemu delu za projekt Katalogizacija judovskih molitvenikov in obrednih knjig iz obdobja od 1779 do 1942. V letu 2025 se je iztekel dvoletni mandat nadzornega sveta portala Obrazi slovenskih pokrajin, zato se je njegova sestava posodobila v skladu s pogojem, da nadzorni svet sestavljajo direktorji štirih osrednjih območnih knjižnic z največ prispevanimi vsebinami v preteklih dveh letih ter predsednik Združenja splošnih knjižnic; med članice se je uvrstila tudi PIŠK Murska Sobota. Po enakem pogoju je bila za mandat 2025–2026 določena tudi sestava nadzornega sveta portala Kamra; med članice se je uvrstila tudi PIŠK Murska Sobota.

Knjižnično dejavnost izvaja tudi prek premičnih zbirk v Hodošu, Prosenjakovcih, Domanjševcih in Motvarjevcih ter s potujočo knjižnico, katerega posebnost sta t. i. madžarska in porabska proga. Knjižnica je osrednja domoznanska knjižnica za Prekmurje, Prlekijo in Porabje ter hrani dragocene domoznanske zbirke, ki obsegajo starejše in redke tiske iz 18. in 19. stoletja, periodične publikacije v prekmurskem jeziku, rokopise in druge pomembne informacijske vire za spoznavanje in proučevanje (pol)pretekle zgodovine pokrajine ob Muri.

Knjižnico sofinancirajo ustanoviteljici Mestna občina Murska Sobota in Občina Beltinci ter deset občin pogodbenih partneric (občine Cankova, Gornji Petrovci, Grad, Hodoš, Kuzma, Moravske Toplice, Puconci, Rogašovci, Šalovci in Tišina). Na podlagi neposrednih pozivov Ministrstva za kulturo knjižnica prejema dodatna finančna sredstva za izvajanje programa posebnih nalog osrednje območne knjižnice, programa dejavnosti splošne knjižnice za pripadnike narodne skupnosti, programa dejavnosti splošne knjižnice na obmejnih območjih, delno za letni nakup knjižničnega gradiva in v upravičenih primerih IKT opreme splošnih knjižnic. Dodatna sredstva pridobiva tudi iz naslova plačil uporabnikov za storitve javne službe ter s prodajo blaga in storitev na trgu. Posamezne projekte financira še s sredstvi, pridobljenimi na javnih razpisih, ter s prejetimi donatorskimi in sponzorskimi sredstvi.

V knjižnici je bilo na dan 31. 12. 2025 zaposlenih 24 javnih uslužbencev.

PIŠK Murska Sobota je eden osrednjih prostorov izobraževalnega, znanstvenega, kulturnega in družabnega dogajanja v mestu in širši okolici. Je najbolj množično lokalno informacijsko središče, v katerem se uresničujejo potrebe posameznikov in skupin po izobraževanju, raziskovanju, dostopu do informacij ter razvoju osebnosti, vključno s sprostivitvijo in razvedrilom. S svojimi storitvami, dejavnostmi, programi in projekti odgovarja na potrebe lokalne skupnosti. Delovanje knjižnice je usmerjeno v izpolnjevanje pričakovanj vseh deležnikov – uporabnikov, občin ustanoviteljic in občin pogodbenih partneric, zaposlenih, dobaviteljev ter ožje in širše družbene skupnosti.

Zagotavljanje povečanega in zahtevnejšega izbora knjižničnega gradiva in informacij

Povečan in zahtevnejši izbor knjižničnega gradiva smo zagotavljali s strokovno obdelavo obveznega izvoda. Domoznansko zbirko smo dopolnjevali tudi z nakupom in darovi. Območno zbirko smo gradili tudi z naročenimi podatkovnimi zbirkami (PressReader in Encyclopedia Britannica: Public Library Edition). Dostop do obeh zbirk je bil zagotovljen tako znotraj knjižnice kot tudi na daljavo. V sodelovanju z Narodno in univerzitetno knjižnico smo za knjižnice območja organizirali izobraževanje o uporabnosti podatkovne zbirke Encyclopedia Britannica: Public Library Edition. Zagotavljali smo dostop na daljavo za podatkovne zbirke EBSCOhost.

Zagotavljali smo brezplačno medknjižnično izposajo za vse člane knjižnic na območju. Območno zbirko, dejavnosti in dostopnost smo promovirali po klasični (letaki, plakati, mediji ipd.) in virtualni poti (spletna stran, družbena omrežja).

Vse podatkovne zbirke so dostopne vsem članom knjižnic na območju osrednje območne knjižnice (OOK).

Strokovna pomoč knjižnicam območja

Svetovalno delo za območje osrednje območne knjižnice (OOK) je zajemalo individualno svetovanje glede na potrebe knjižnic na območju:

- osrednje knjižnice (upravljanje knjižnične zbirke, koordinacija zbiranja, obdelave in hranjenja domoznanskega gradiva, knjižnične zbirke za različne skupine uporabnikov, projekti OOK, informacijska tehnologija ipd.). Svetovalno delo je obsegalo tudi usklajevanje pri izvedbi skupnih projektov ter iskanje poti za nove skupne storitve oziroma projekte. Jeseni 2025 je bil sklican sestanek direktoric pomurskih osrednjih knjižnic, na katerem so se zavzele za tesnejše sodelovanje in povezovanje osrednjih knjižnic, opustitev izvajanja dosedanje kompetenčne vsebine ter usmeritev k novi.
V letu 2025 smo v sodelovanju z Narodno in univerzitetno knjižnico organizirali tudi e-izobraževanje o uporabnosti spletne podatkovne zbirke Encyclopedia Britannica: Public Library Edition, na katerega so bili povabljeni knjižničarji pomurskih osrednjih knjižnic.
- šolske knjižnice na območju (razvoj bibliopedagoškega dela za učence in dijake).

Območnost smo promovirali prek uspešno izvedenih projektov in aktivnosti, ki so se izvajali v okviru posebnih nalog OOK (promocija na spletni strani knjižnice, na Facebook strani knjižnice, v tiskanih in spletnih lokalnih medijih, na radiu in televiziji).

Z nacionalno knjižnico smo sodelovali:

- s konzorcijem COSEC pri nakupu podatkovnih zbirk,
- s Službo za pridobivanje knjižničnega gradiva,
- z udeležbo na strokovnih usposabljanjih oziroma izobraževanjih, ki jih je pripravila nacionalna knjižnica,
- pri Digitalni knjižnici Slovenije (dLib.si).

Za potrebe celotnega območja smo v letu 2025 izvedli projekte:

- Bralna značka za otroke Jaz pa berem (4–10 let),
- Bralna značka za odrasle,
- Bralni klub Tanje Pirš,
- Bralna značka lahkega branja – Karolinina bralna značka,
- Bralna značka Jožefa Varge (bralna značka v madžarščini),
- Grajski pravljичni večeri,
- digitalizacija gradiva,
- literarni večeri s predstavitvami knjig,
- Knjižnica pod zvezdami – literarno-glasbeni večeri na prostem,
- Noč knjige – obeležitev svetovnega dneva knjige in avtorskih pravic,
- Pravljіčna joga in sprostitvev s tibetanskimi posodicami,

- Obrazi slovenskih pokrajin,
- Babice in dedki pripovedujejo – medgeneracijsko sodelovanje,
- domoznanski večeri,
- sodelovanje pri projektu ŠOA – spominjamo se, počastitev mednarodnega dneva spomina na žrtve holokavsta,
- Branje za dušo in možgane – strokovni posvet ob svetovnem dnevu Alzheimerjeve bolezni (v sodelovanju z Nacionalnim inštitutom za javno zdravje Murska Sobota),
- Javno zdravje v Pomurju – strokovni posvet v sodelovanju z Nacionalnim inštitutom za javno zdravje Murska Sobota.

Skupni projekti OOK v sodelovanju z drugimi knjižnicami območja OOK:

- domoznanska bralna značka – Zakladnice,
- bralna značka lahkega branja – Karolinina bralna značka,
- Babice in dedki pripovedujejo,
- Pomurci.si v okviru portala Obrazi slovenskih pokrajin.

Skupni projekti OOK v sodelovanju z drugimi OOK (nacionalna raven):

V letu 2025 je PIŠK Murska Sobota sodelovala v dejavnosti nacionalne koordinacije območnosti, tj. v sistemskem usklajevanju izvajanja posebnih nalog osrednjih območnih knjižnic, ki zagotavlja enotnejše načrtovanje dela, spremljanje izvedbe ter strokovno povezovanje OOK na nacionalni ravni. Koordinacija je v letu 2025 potekala kontinuirano, s poudarkom na usklajevanju razvojnih usmeritev in pripravi akcijskih korakov za obdobje 2025–2029.

PIŠK Murska Sobota se je v delo vključevala na vodstveni in operativni ravni. Direktorica (pooblaščenec direktorice do 30. 6. 2025, direktorica pa od 1. 7. 2025) je sodelovala v okviru aktiva direktorjev OOK, kjer so se obravnavale ključne usmeritve, program dela in poročanje ter skupna izhodišča za usklajevanje z Ministrstvom za kulturo. Nacionalna koordinatorica OOK je sodelovala na sestankih območnih koordinatorjev OOK, ki so bili namenjeni tekočemu usklajevanju izvajanja nalog in razvojnim vsebinam; med drugim je bila v ospredju tudi skrb za ažurnost in preglednost predstavitev OOK na spletu, pri čemer je PIŠK Murska Sobota v letu 2025 posodobila zavihek OOK na svoji spletni strani.

Pomembnejša skupna delovna vključevanja so potekala v okviru srečanj tima OOK (tim OOK je delovna skupina predstavnikov osrednjih območnih knjižnic – sestavljajo ga direktorji in koordinatorji, ki operativno usklajuje skupne naloge ter pripravlja predloge dokumentov in ukrepov). Posebej izpostavljamo sodelovanje na delovnem srečanju tima OOK v Rogaški Slatini (16.–17. 4. 2025) ter na usklajevanju z Ministrstvom za kulturo v Ljubljani (24. 9. 2025), kjer so bile predstavljene in dopolnjene skupne usmeritve in akcijski koraki. Dodatno so bile usmeritve in akcijski načrt obravnavani tudi na delavnici domoznancev za 3. posebno nalogo OOK v Lendavi (21.–22. 10. 2025), kjer je bila

pozornost namenjena predvsem temu, kako ukrepe in dogovorjene aktivnosti prenesti v prakso domoznanske dejavnosti na območjih OOK.

Dejavnosti v sodelovanju z drugimi OOK:

- Kamra (OOK Celje):

V letu 2025 smo na portal Kamra prispevali 9 novih digitalnih zbirk in 63 multimedijskih elementov. Skupaj smo do 31. 12. 2025 na portal prispevali 210 novic, 71 digitalnih zbirk z 270 podzbirkami, 1296 multimedijskih elementov in 74 zapisov v Album Slovenije:

- Beltinci na razglednicah – nekoč in danes (Andrej Pavlič)
- Martinišče v Murski Soboti (Andrej Pavlič)
- Nekaj novejših razglednic Lendave (2015–2024) (Andrej Pavlič)
- Porabski in prekmurski slovarji po letu 1945 (Andrej Pavlič)
- Franc Temlin: Mali katekizem. Halle, 1715 (Andrej Pavlič)
- Kovran – satirična priloga Murske krajine (Jožica Huber)
- Porabska periodika (Andrej Pavlič)
- Glasbeno in pevsko društvo v Murski Soboti (1884–1913) (Andrej Pavlič)
- Bralni klub Tanje Pirš v Pokrajinski in študijski knjižnici Murska Sobota (Ivo Podojsteršek, Nevenka Emri)

Promocija portala Kamra:

- redno na spletni strani knjižnice v okviru ponudbe e-prosto dostopnih portalov in na družbenem omrežju (Facebook knjižnice);
- uporabnikom pri podajanju knjižničnih (domoznanskih) informacij; medijem o možnostih uporabe e-storitev knjižnice;
- s promocijskim materialom v knjižnici (roll-up stojalo Kamra na oddelku za odrasle v knjižnici);
- v okviru bibliopedagoških ur, domoznanskih prireditev, predstavitev domoznanske dejavnosti.

- Dobreknjige.si (OOK Koper in Nova Gorica):

V letu 2025 smo prispevali 8 novih zapisov (Julijana Vöröš), do 31. 12. 2025 pa je bilo vseh naših zapisov 138:

- Mateja Gaber: *Minesang*
- Meta Kušar: *Abonma za poezijo*

Ostali vnosi:

- John Steinbeck: *Zablodeli avtobus*, klasika književnosti ZDA
- Tanja Maljarčuk: *Biografija naključnega čudesca*, sodobna ukrajinska književnost

- Eva Menasse: *Dunkelblum*, sodobna avstrijska književnost
- Javier Cercas: *Slepa pega*, španska književnost, ki uči poglobljenega branja
- Roberto Gervaso, *Casanova*, italijanska književnost ob obletnici rojstva znamenitega Benečana
- Moa Herngren: *Konflikt*, švedska književnost, ki spada v žanr psihološkega romana
- Obrazi slovenskih pokrajin (OOK Kranj):
V letu 2025 smo na portal dodali 8 novih biografij znanih Pomurk in Pomurcev, obstoječe zapise pa sproti dopolnjevali in ažurirali. Na dan 31. 12. 2025 je bilo na portalu Pomurci.si skupaj 306 biografij znanih Pomurk in Pomurcev:
 - Duša Počkaj (Julijana Vöröš)
 - Mateja Gaber (Julijana Vöröš)
 - Ante Trstenjak (Julijana Vöröš)
 - Aleš Kuhar (Julijana Vöröš)
 - Tonček Gider (Julijana Vöröš)
 - Darja Kerec (Julijana Vöröš)
 - Saša Šavel Burkart (Julijana Vöröš)
 - Štefan Benkovič (Lucija Kardoš)
- Knjižnice.si (OOK Maribor) – skupni spletni portal slovenskih splošnih knjižnic: sodelovanje v uredniškem odboru, udeležba na sestankih uredniškega odbora.
- Medknjižnična izposoja (OOK Ravne na Koroškem): delo, usklajevanje in komunikacija z nosilko projekta.
- Pravljичni večeri za odrasle (sodelovanje v projektu Mariborske knjižnice).
- #športajmoinberemo: v sodelovanju z Goriško knjižnico Franceta Bevka in Olimpijskim komitejem Slovenije.
- Udeležba na 4. strokovnem srečanju domoznancev (organizirala Knjižnica Ivana Potrča Ptuj).

S šolskimi knjižnicami na območju smo izvedli:

- koordinacijo pri projektu Rastem s knjigo za osnovnošolce in Rastem s knjigo za srednješolce,
- knjižno in knjižnično vzgojo,
- bibliopedagoške ure za osnovne in srednje šole,
- Bralno značko za otroke Jaz pa berem (4–10 let),
- domoznanske bibliopedagoške ure (predstavitev domoznanske dejavnosti in gradiva):
 - SŠGT Radenci (5 učencev + spremljevalka, 11. 3. 2025, 1 biblioped. ura),
 - predstavitev domoznanstva v okviru priprave na strokovni izpit (Lidija Kreft, 17. 3. 2025, 2 biblioped. uri),

- predstavitev domoznanske katalogizacije v okviru priprave na strokovni izpit (Lidija Kreft, 6. 5. 2025, 2 biblioped. uri),
 - DSŠ Lendava (54 dijakov + 4 spremljevalci, 8. 5. 2025, 1 biblioped. ura),
 - OŠ Križevci (8. in 9. razred, 56 učencev in 2 spremljevalca, 7. 10. 2025, 2 biblioped. uri),
 - OŠ Bogojina (9. razred, 22 učencev + 2 spremljevalca, 20. 10. 2025, 1 biblioped. ura).
- svetovanje in pomoč pri uporabi knjižničnega gradiva, knjižničnih storitev in informacijskih virov,
 - koordinacijo pri pripravi skupnih projektov, kot so Noč z Andersenom ob mednarodnem dnevu knjig za otroke, Noč v objemu ljudskega izročila itd.

Knjižnične storitve za posebne skupine uporabnikov na območju OOK so obsegale:

- prirejanje literarnih večerov in predstavitev knjig romskih avtorjev,
- pripravo gradiva za počitniški dom v Baški na Hrvaškem,
- bralno značko lahkega branja – Karolinina bralna značka,
- sodelovanje z organizacijami, ki na območju združujejo različne skupine uporabnikov s posebnimi potrebami (z nacionalnim združenjem za kakovost življenja Ozara, Društvom za socialno vključenost Mozaik, Pribinovina, OŠ IV Murska Sobota, Varstveno-delovnim centrom Murska Sobota ter Zvezo prijateljev mladine Slovenije),
- izposojajo gradiva na dom za posebne skupine uporabnikov,
- projekt Bralne ure – druženje s knjigo: projekt se izvaja v sodelovanju z Domom starejših Rakičan in Centrom za starejše Murska Sobota,
- v sodelovanju s socialno kmetijo Korenika v Šalovcih smo z uporabniki VDC, Zavodom Sonček, VDC Želva, Socialno-varstvenim zavodom Hrastovec – enota Hodoš, OŠ IV Murska Sobota in Vitico izvajali bralne ure.

Kar se tiče mednarodnega sodelovanja, smo v letu 2025 sodelovali v delovni skupini za narodne manjšine NAPLE Forum. NAPLE Forum (National Authorities on Public Libraries Europe) je evropska mreža javnih knjižnic in nacionalnih organov, ki se med drugim ukvarja tudi z ohranjanjem lokalnih in manjšinskih jezikov, kulturno in jezikovno dediščino ter vlogo knjižnic pri zaščiti jezikov ipd.

Z ustanovami v zamejstvu (npr. z Zvezo Slovencev na Madžarskem, Generalnim konzulat RS v Monoštru) smo sodelovali pri skupnih projektih, kar smo načrtovali v okviru Programa dejavnosti splošne knjižnice za podporo razvoju knjižnične dejavnosti na obmejnem območju. Prav tako smo v sklopu izvajanja Programa za dejavnosti splošne

knjižnice za pripadnike narodne skupnosti krepili sodelovanje s knjižnicami na Madžarskem (županijsko v Szombathelyu) in z Madžarsko akademijo znanosti.¹

V letu 2025 smo z ustanovami v zamejstvu izvajali:

- literarne ure in pripovedovanje pravljic na Radiu Monošter,
- predstavljali knjige v časopisu Porabje,
- izvedli Pravljične večere za odrasle v Porabju,
- Slovensko bralno značko potujoče knjižnice v Porabju,
- Poletno literarno popotovanje s pravljicarji,
- postavili razstavi:
 - Knjige o Porabju in knjige iz Porabja, ki je bila na ogled v Slovenskem domu v Monoštru,
 - razstavo Ljudje, ki so spreminjali Porabje: Avgust Pavel, ki je bila na ogled v Kulturnem domu na Gornjem Seniku.

V sodelovanju z Uradom za Slovence v zamejstvu in po svetu smo v letu 2025 začeli sodelovati z društvoma Slovencev v Bosni in Hercegovini – Triglav (Banjaluka) in Lipa (Prijeedor). Obširneje v poglavju Literarna dogodka v Bosni in Hercegovini.

Uporabnikom na območju smo zagotavljali informacijske storitve s pomočjo platform COBISS+, mCOBISS, COBISS Ela, Audibook in Baze slovenskih filmov. Knjižnicam na območju je sistemski administrator nudil pomoč pri načrtovanju in vzdrževanju računalniških sistemov, jim svetoval ter jih seznanjal z novostmi.

Koordinacija zbiranja, obdelave in hranjenja domoznanskega gradiva

Skrbeli smo za usklajeno koordinacijo pri zbiranju, obdelavi in hranjenju domoznanskega gradiva. Kot doslej smo knjižnicam na območju pošiljali dvojnice pomembnejšega domoznanskega gradiva, vso pridobljeno gradivo pa je bilo strokovno obdelano, s čimer je bila zagotovljena njegova dostopnost širši javnosti. Ob tem smo dopolnjevali domoznanske arhivske izvode knjižnega in neknjižnega gradiva. Domoznansko arhivsko gradivo s statusom pogojne dostopnosti oziroma nedostopnosti se lahko izposodi v čitalnico, le izjemoma pa na dom za največ teden dni, kadar tega gradiva ni na drugih oddelkih.

Zavezance za obvezni izvod smo obveščali in seznanjali z obveznostmi, ki jih nalaga Zakon o obveznem izvodu publikacij, obenem pa tudi z namenom obveznega izvoda za lokalno in nacionalno kulturno dediščino. Informiranje zavezancev za obvezni izvod smo izvajali pri predstavitvah domoznanskega gradiva, ob stikih z avtorji ter pri neformalnem pridobivanju tovrstnega gradiva. Spremljali smo založniško produkcijo na območju in po

¹ Madžarska akademija znanosti nam bo prek programa EISZ (madžarski nacionalni konzorcij za elektronske znanstvene informacijske vire v okviru Knjižnice in informacijskega centra Madžarske akademije znanosti) omogočila brezplačen dostop do spletno dostopnih podatkovnih zbirk in e-knjig madžarskih založb ter do izbranih virov več založnikov.

potrebi informacije o zavezancih za obvezni izvod posredovali nacionalni knjižnici. Uporabnike smo stalno seznanjali z domoznanskimi zbirkami v knjižnicah in drugih sorodnih kulturnih ustanovah na območju (Pomurski muzej Murska Sobota, Galerija Murska Sobota, Pokrajinski arhiv Maribor – enota Murska Sobota). Knjižnicam na območju smo nudili strokovno pomoč pri bibliografski obdelavi domoznanskega knjižničnega gradiva (individualno, po telefonu in e-pošti), zlasti pri obdelavi gradiva, za katerega še nimajo pridobljenih licenc. Redno smo izvajali normativno kontrolo domoznanskih avtorjev, kreirali nove in dopolnjevali obstoječe zapise ter knjižnicam na območju nudili pomoč pri razreševanju identitete lokalnih (domoznanskih) avtorjev.

Nadaljevali smo s projekti digitalizacije in s tem zagotavljali dostopnost do pisne kulturne dediščine regijsko pomembnega knjižničnega gradiva v digitalni obliki. Digitalizirali smo² Vestnik: 2008–2013 (10.165 str.) in PÉN: Vestnikov mesečnik 2007–2015 (2.083 str.). Izvedli smo tudi pripravo gradiva za odvoz na digitalizacijo (15 zvezkov periodičnih publikacij) ter po opravljeni digitalizaciji vrnitev gradiva na police. Aktivno smo sodelovali pri vnosu digitalnih zbirk na portal Kamra; v letu 2025 je bilo objavljenih 9 digitalnih zbirk z 63 multimedijskimi elementi. Izvedli smo tudi dve domoznanski delavnici za načrtovanje izvajanja ukrepa v okviru 3. posebne naloge OOK (21. 10. 2025 in 22. 10. 2025, Thermal Resort Lendava (nekdanji Hotel Lipa)).

Uspešno smo izvedli domoznansko bralno značko Zakladnice 2025. Pripravili in dokončali smo seznam bralnega gradiva; bralna značka je potekala od 21. 6. 2025 do 23. 9. 2025, sodelovalo je 17 bralk in bralcev. Zaključna prireditev je bila 23. 10. 2025 s strokovnim predavanjem Murska Sobota na razglednicah – nekoč in danes (Andrej Pavlič) in podelitvijo priznanj.

Izvedli smo promocijo Judovske zbirke z izposojjo 22 enot Galeriji – Muzeju Lendava za potrebe razstave Knjižna dediščina predvojne prekmurske neološke judovske skupnosti – Molitveniki in obredne knjige ter njihovi lastniki (23. 10. 2024–28. 2. 2025). V letu 2025 smo izvedli tudi promocijo prekmurskih protestantskih tiskov z izposojjo 29 enot Evangeličanski cerkvi v Murski Soboti za potrebe razstave in kataloga Prekmurska protestantika: prekmurski evangeličanski tiski. Za potrebe priprave kataloga smo pripravili 33 raritet za snemanje naslovnice (17. 10. 2025). Poleg tega smo v okviru izposoje arhivskega gradiva in raritet omogočali raziskovalno delo v čitalnici ter zagotavljali gradivo za razstavne in strokovne namene sodelujočim posameznikom in ustanovam:

- izposoja 12 dokumentov iz fonda Sresko načelstvo M. Sobota (Kučan Lah),
- izposoja 3 arhivskih škatel iz fonda Sresko načelstvo v M. Soboti (J. Kosi),
- izposoja 3 dokumentov iz fonda Sresko načelstvo M. Sobota (L. Cerar),

² V sklopu izvajanja *Programa za dejavnosti splošne knjižnice za pripadnike narodne skupnosti* smo digitalizirali tudi tri monografske in pet serijskih publikacij, v obsegu 888 strani. V letu 2025 smo tako v PIŠK digitalizirali vsega skupaj 13.136 strani.

- izposoja 4 raritet, en Ro 150 (A. Dončec) in Ro 83 v čitalnico (P. Zrinski),
- izposoja 4 raritet za čitalnico, 29 raritet za razstavo in katalog z *naslovom Prekmurska protestantika : prekmurski evangeličanski tiski : katalog* (K. Sedar),
- izposoja 3 enot Pomurskemu muzeju Murska Sobota za potrebe razstav (T. Andrejek).

Izvajali smo bibliopedagoško delo ter predstavitve domoznanstva in knjižnice za različne ciljne skupine, od manjših dijaških in študentskih skupin do večjih šolskih skupin; del vsebin je bil namenjen tudi strokovni pripravi na izpit, zlasti na področju domoznanstva in domoznanske katalogizacije. Dopolnjevali smo rokopisno zbirko (Ro), zbirko raritet (R) ter dopolnjevali fond Godinovih.

Med druga opravila sodijo: spoznavanje COBISS/Lib in COBISS/Cat, posredovanje raznih informacij, občasno delo v oddelku čitalnice, odprava domoznanskega gradiva na vezavo (5 enot) ter inventura domoznanskega gradiva.

Usmerjanje izločenega knjižničnega gradiva s svojega območja OOK

Izloženo knjižnično gradivo s svojega območja OOK smo usmerjali v skladu z zakonskimi določili, pri vprašanih odpisa gradiva pa svetovali knjižnicam na območju.

Zagotavljanje dostopnosti knjižničnega gradiva in storitev za Slovence v zamejstvu

Potujoča knjižnica

Potujoča knjižnica je bila v Porabju prisotna tudi v letu 2025, tako kot v preteklih letih. Do junija 2025 smo dejavnost na progi izvajali s službenim vozilom knjižnice, nato pa z nadomestnim bibliobusom, ki smo ga kupili od Goriške knjižnice Franceta Bevka.

Potujoča knjižnica v Porabju se je v letu 2025 izvajala skladno z razporedom voženj na petih postajališčih: Gornji Senik, Sakalovci, Števanovci, Monošter pri Osnovni šoli ter Monošter pri Hotelu Lipa. Obiski bralcev so potekali v štirinajstdnevem intervalu.

Uporabnike potujoče knjižnice v Porabju smo ves čas obveščali tudi o možnostih dostopa do elektronskih virov, ki jih PIŠK Murska Sobota omogoča svojim članom: e-knjige (COBISS Ela), podatkovne zbirke (Encyclopedia Britannica: Public Library Edition, PressReader, EBSCOhost), zvočne knjige (Audibook) in Baze slovenskih filmov (BSF). Prav tako smo jih seznanjali s prosto dostopnimi portali, pri katerih PIŠK Murska Sobota sodeluje in soustvarja vsebine (Kamra, Dobre knjige, Obrazi slovenskih pokrajin, Digitalna knjižnica Slovenije).

Bralna kultura ter informacijsko opismenjevanje za Slovence v zamejstvu

Pravljичne ure, pripovedovanje zgodb s pomočjo kamišibaja in ustvarjalne delavnice

V lanskem letu smo prosili za izvedbo dogodkov v mesecu aprilu in septembru 2025 s pravljicami oziroma kamišibajem (japonska oblika pripovedovanja zgodb s slikami, pri kateri pripovedovalec stoji za majhnim lesenim odrom (butaj) in med pripovedjo menjuje ilustrirane kartone, tako da občinstvo vidi zaporedje podob, pripoved pa teče v živo). Žal do njihove realizacije zaradi nepredvidenih okoliščin ni prišlo. 1. decembra 2025 smo načrtovali obisk na dveh porabskih šolah in povabili lutkarja, etnomuzikologa, ilustratorja in pedagoga Igorja Cvetka, ki bi se skupaj s knjižničarko iz PIŠK Murska Sobota predstavil s posebno umetniško obliko pripovedovanja zgodb – kamišibajem. Zaradi bolezni je bil dogodek žal odpovedan.

V januarju 2026 smo uspeli izvesti načrtovani program na dveh porabskih osnovnih šolah, pri čemer so se dogodkom pridružili tudi otroci iz porabskih vrtcev. Učenci so z velikim zanimanjem spremljali pripovedovanje zgodb s pomočjo kamišibaja, ki je na poseben in doživljajski način združil besedo, sliko in igro. Dogodki so bili zelo dobro sprejeti tako med učenci kot tudi med pedagoškimi delavci.

Takšna oblika sodelovanja se je izkazala kot izjemno dragocena za spodbujanje bralne kulture, razvijanje domišljije ter ohranjanje slovenskega jezika in kulturne dediščine v Porabju. Otroci so se skozi zgodbe aktivno vključevali v dogajanje, hkrati pa so imeli priložnost spoznati kamišibaj kot posebno umetniško zvrst, ki povezuje literaturo, likovno umetnost in gledališče.

V prihodnje si želimo tovrstno sodelovanje še okrepiti ter pravljичne ure, pripovedovanje zgodb s pomočjo kamišibaja in ustvarjalne delavnice razširiti še v ostale vzgojno-izobraževalne ustanove v Porabju.

Razstavi Knjige o Porabju in knjige iz Porabja ter Ljudje, ki so spreminjali Porabje: Avgust Pavel

V mesecu novembru 2025 je PIŠK Murska Sobota v sodelovanju z Zvezo Slovencev na Madžarskem pripravila in postavila razstavo z naslovom Knjige o Porabju in knjige iz Porabja, ki je bila na ogled v Hotelu Lipa v Monoštru. Razstava je obiskovalcem ponudila vpogled v bogat in raznolik izbor literature, ki obravnava Porabje, ter literarno ustvarjalnost tamkajšnjih avtorjev.

Predstavljena dela so zajemala tako strokovne publikacije kot tudi leposlovje in druga pomembna knjižna dela, ki pričajo o kulturni, jezikovni in družbeni identiteti Porabja.

Obiskovalci so imeli priložnost spoznati širino in globino literarne ustvarjalnosti, ki se je razvijala na tem območju skozi različna zgodovinska obdobja.

Razstava je simbolno in vsebinsko poudarila povezanost slovenskega in madžarskega prostora ter medsebojno spoštovanje narodov, ki že dolga leta sobivata v sožitju. V razstavljenih knjigah se je zrcalila skupna zgodovina, pa tudi prizadevanje za ohranjanje slovenskega jezika, kulture in narodne zavesti.

Dogodek je s svojo vsebino in simbolnim pomenom pokazal, da je književnost most med skupnostmi ter pomembno orodje pri ohranjanju identitete in spodbujanju medkulturnega povezovanja. Razstava Knjige o Porabju in knjige iz Porabja je tako uspešno izpolnila svoje poslanstvo in pustila pomemben pečat v kulturnem dogajanju Monoštra.

PIŠK Murska Sobota ter Zveza Slovencev na Madžarskem sta v mesecu decembru pripravili razstavo izsledkov raziskovalnega dela, ki je bilo posvečeno življenju in delu Avgusta Pavla, pomembne osebnosti kulturnega in narodnega prostora Porabja. Dogodek je osvetlil njegovo bogato ustvarjalno pot ter njegov prispevek k ohranjanju slovenske identitete, jezika in kulturne dediščine v Porabju. V spremljevalnem kulturnem programu je nastopil Mešani pevski zbor Avgust Pavel, ki poje pod okriljem Zveze Slovencev na Madžarskem – Gornji Senik.

Obujamo dediščino: Pravljični večeri za odrasle v Porabju

6. marca 2025 smo v sodelovanju z Zvezo Slovencev na Madžarskem v Hiši krušne peči na Verici – Ritkarovcih uspešno izvedli prvi pravljичni večer. S svojimi pripovedmi so se predstavili Metka Celec, Vesna Radovanovič, Klaudija Šeruga, Ana Sušec in Imre Trajbár iz Porabja. Za glasbeno obogatitev večera je poskrbela porabska Slovenka Štefanija Drávecz. Dogodka so se udeležili številni porabski Slovenci, ki so pravljīčarke in pravljīčarja iz Porabja sprejeli z navdušenjem.

11. novembra 2025 so se na povabilo Generalnega konzulata RS v Monoštru odzvali pravljīčarji PIŠK Murska Sobota. Nastopile so Ana Sušec, Vesna Radovanovič, Klaudija Šeruga in Metka Celec iz PIŠK Murska Sobota ter porabska Slovenka Kristina Zsöks Gyécsek. Z prijetno glasbo je večer obogatil Iztok Rodež. Pravljičnega večera za odrasle so se udeležili številni porabski Slovenci ter obiskovalci iz Slovenije, ki so večer doživeli kot prijetno srečanje ob zgodbah in glasbi.

Želimo si, da v svet pravljič »zaide« še več porabskih Slovencev. Prav zaradi tega smo pravljīce, ki so bile pripovedovane, zapisali v narečju, jih natisnili in razdelili po pravljīčnem večeru. Na ta način želimo pravljīce v domači besedi razširiti tudi po domovih in med vse člane družin. S tem se bo okrepila tudi medgeneracijska vez, kajti verjamemo,

da bodo te zapisane pravljice vzbudile pozornost, še posebej pri mlajši generaciji Slovencev v zamejstvu.

Slovenska bralna značka potujoče knjižnice v Porabju

Bralno značko v Porabju je 2025 uspešno osvojilo 12 udeležencev, ki so v okviru bralnega programa prebrali tri leposlovna dela v slovenskem knjižnem jeziku ali gradivo v porabski narečni besedi. S tem so dokazali svojo predanost branju ter ohranjanju slovenskega jezika in kulture v tem prostoru.

Zaključna prireditev z naslovom Poletno literarno popotovanje s pravljicarji je potekala v mesecu maju v Hotelu Lipa v Monoštru. Dogodek je bil obarvan kulturno in pravljичno, saj so s svojim nastopom sodelovali pravljicarji iz slovenskih splošnih knjižnic, ki delujejo pod okriljem projekta Pravljіčni večeri za odrasle. Udeleženci so lahko prisluhnili izbranim pravljicam in pripovedim, ki so ustvarile prijetno in sproščeno vzdušje ter poudarile pomen ustnega izročila.

Na prireditvi so udeležencem podelili priznanja za uspešno opravljeno bralno značko potujoče knjižnice ter jih razveselili s skromnim darilom kot zahvalo za njihovo sodelovanje in trud. Dogodek je bil tudi priložnost za druženje, izmenjavo bralnih izkušenj ter spodbudo za nadaljnje bralne aktivnosti.

Organizatorji si želimo, da bi se v prihodnjem letu bralni znački pridružilo še več bralcev vseh generacij, saj projekt pomembno prispeva k spodbujanju bralne kulture, utrjevanju znanja slovenskega jezika in povezovanju skupnosti v Porabju.

Slovenska polica

Slovensko polico s knjižnim gradivom v dvojezičnih OŠ na Gornjem Seniku in v Števanovcih, vzpostavljeno leta 2018, smo načrtovali dopolniti z izborom knjižnega gradiva v slovenskem jeziku. Do realizacije zaradi prej omenjenih dogodkov ni prišlo, smo pa polico s slovenskim gradivom zapolnili januarja 2026. S to storitvijo povečujemo dostop do knjig v slovenskem jeziku, spodbujamo branje in prispevamo k širjenju bralne kulture ter omogočamo medsebojno izmenjavo knjig.

Zagotavljanje dostopnosti knjižničnega gradiva ter specifičnih storitev knjižnice v jeziku narodne skupnosti

PIŠK Murska Sobota v skladu s 25. členom Zakona o knjižničarstvu (ZKnj-1) pripadnikom madžarske narodne skupnosti na dvojezičnem področju zagotavlja možnost govornega, pisnega in spletnega komuniciranja v madžarskem jeziku na vseh področjih knjižničnega poslovanja. Komuniciranje v jeziku narodne skupnosti zagotavlja bibliotekarka z aktivnim

znanjem madžarskega jezika. Poleg rednih nalog se glede na potrebe delovnega procesa po potrebi vključuje tudi v izposoj in druga operativna opravila.

Premične zbirke

PIŠK Murska Sobota skrbi za delovanje več premičnih knjižničnih zbirk, namenjenih prebivalcem narodnostno mešanega območja. Premične zbirke omogočajo dostop do kakovostnega knjižničnega gradiva in storitev tudi v krajih brez stalne knjižnice.

Hodoš / Hodos

Naslov: Hodoš 52, 9205 Hodoš

Premična zbirka deluje v prostorih Kulturnega doma Hodoš. V letu 2025 je bila odprta ob četrtek štiri ure tedensko. Skupno število izposoj in drugih transakcij (izposoja na dom, podaljšanja, spremembe datuma poteka ipd.) je znašalo 284.

Prosenjakovci / Pártosfalva

Naslov: Prosenjakovci 96, 9207 Prosenjakovci

Premična zbirka deluje v Kulturnem domu Prosenjakovci. V letu 2025 je bila odprta ob sredo štiri ure tedensko. Skupno število izposoj in transakcij je znašalo 842.

Domanjševci / Domonkosfa

Naslov: Domanjševci 67, 9206 Križevci v Prekmurju

Premična zbirka deluje v Kulturnem domu Domanjševci. V letu 2025 je bila odprta ob četrtek štiri ure tedensko. Skupno število izposoj in transakcij je znašalo 106.

Motvarjevci / Szentlászló

Naslov: Motvarjevci 34, 9207 Prosenjakovci

Premična zbirka deluje v Kulturnem domu Motvarjevci. V letu 2025 je bila odprta ob petek štiri ure tedensko. Skupno število izposoj in transakcij je znašalo 1.247.

Potujoča knjižnica na t. i. madžarski progi

Ena izmed prog potujoče knjižnice PIŠK Murska Sobota je t. i. madžarska proga, namenjena oskrbi prebivalcev narodnostno mešanega območja. Potujoča knjižnica kraje na tej progi obiskuje v 14-dnevni intervalih. Na madžarski progi potujoča knjižnica obiskuje naslednje kraje: Čikečka vas, Motvarjevci, Prosenjakovci, Središče, Domanjševci, Krplivnik in Hodoš. Uporabnikom je omogočen dostop do knjižnega in neknjižnega gradiva, računalniške izposoje, uporabe računalnika, dostopa do svetovnega spleta ter informacijskih in svetovalnih storitev v slovenskem in madžarskem jeziku. Potujoča knjižnica na madžarski progi predstavlja pomemben člen v mreži knjižničnih storitev, saj omogoča enakopraven dostop do znanja, informacij in kulturnih vsebin ter pomembno prispeva h krepitvi medkulturnega dialoga na dvojezičnem območju.

Bralna kultura in informacijsko opismenjevanje uporabnikov knjižnice, ki so pripadniki narodne skupnosti

V okviru spodbujanja bralne kulture in informacijske pismenosti pripadnikov madžarske narodne skupnosti smo na dvojezičnem področju izvedli vsebinsko raznolike programe. Literarno-izobraževalni sklop je obsegal predstavitev otroške pesniške zbirke Abecedne otroške pesmice za 40 črk (Ábécés gyermekversek 40 betűre) v dvojezičnem šolskem okolju ter dejavnosti, ki so branje in znanje približale širši javnosti, med drugim Knjižni bazar s ponudbo strokovnih, otroških in leposlovnih knjig, dopolnjen z rokodelskimi vsebinami ter pripovedovanjem pravljic v slovenskem in madžarskem jeziku. Mladinski program je vključeval kvizno obliko učenja in druženja na temo popularne kulture in zgodovine v sodelovanju z lokalnim društvom. Kulturno-dokumentarni in dediščinski sklop je obsegal zgodovinski večer s predstavitvijo knjige Gibanje Levente v Prekmurju ter filmske večere z ogledom dokumentarnega filma Rojstvo knjige v Dolnji Lendavi in filma Čarobni božič (Karácsonyi varázslat). Medkulturni in širše izobraževalni sklop je dopolnilo potopisno predavanje o Omanu. Posebno mesto je imel kulinarično-medgeneracijski sklop, ki je povezal prenos znanja in druženje ob pripravi tradicionalnih jedi (priprava skutnih krofov po receptih Marcsi Borbás, peka medenjakov) ter tematski poglobitveni sklop, ki je bralno izkušnjo povezal s kulturno prakso (čajanka s predstavitvijo Knjige o čaju avtorja Okakure Kakuzōja). Dostopnost gradiva in spodbujanje kroženja knjig v lokalni skupnosti je bila podprta tudi z brezplačno ponudbo slovenskega in madžarskega knjižnega gradiva v okviru knjižnega bazarja.

Aktivno strokovno sodelovanje za dejavnost knjižnice za pripadnike narodne skupnosti

PIŠK Murska Sobota že vrsto let uspešno sodeluje s knjižnico Berzsényi Dániel (BDK) iz Sombotela. Izmenjava gradiva je potekala 10. 10. 2025 in 10. 11. 2025. PIŠK Murska Sobota je podarila 60 izvodov (58 naslovov), od BDK pa prejela 91 izvodov (31 naslovov). 10. oktobra smo s kolegi iz BDK skupaj izvedli tudi kamišibaj popoldne za otroke VVZ Hodoš, Prosenjakovci ter Domanjševci.

Strokovna obdelava gradiva knjižnice v jeziku narodne skupnosti

V letu 2025 je bilo nabavljenih 425 enot knjižničnega gradiva v madžarskem jeziku po povprečni ceni 9,94 EUR. Nabava je potekala v skladu z veljavnimi pravilniki in letnim načrtom nabave. V vzajemni sistem COBISS je bilo prispevanih 288 bibliografskih zapisov v madžarskem jeziku (2 za članke in 286 za monografske publikacije). Gradivo je bilo strokovno obdelano, opremljeno in razporejeno po posameznih lokacijah (Murska Sobota, Motvarjevci, Prosenjakovci, Domanjševci, Hodoš in potujoča knjižnica). V okviru rednega urejanja fonda je bilo iz premičnih zbirk izločenih 527 enot gradiva, iz fonda potujoče knjižnice 66 enot ter iz oddelkov za odrasle in mladino 55 enot.

Objave na družbenih omrežjih

Dogodki, utrinki s prireditve, zanimivosti in knjižna priporočila so bili redno objavljani na Facebook strani Hungarika / Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota skozi celotno leto.

Zagotavljanje dostopnosti knjižničnega gradiva ter specifičnih storitev knjižnice za romsko skupnost

Kljub temu, da kompetenčne vsebine Knjižnična dejavnost in storitve za pripadnike romske skupnosti v splošnih knjižnicah Ministrstvo za kulturo ni financiralo, se je izvajala podobno kot v preteklih letih. Program se je izvajal s poudarkom na razvoju knjižničnih storitev, krepitvi sodelovanja z romskimi organizacijami in približevanju knjižnične dejavnosti romski skupnosti.

V okviru vsebine smo Romski oddelek dopolnili s sedmimi enotami novega knjižničnega gradiva ter sproti dopolnjevali knjigobežnico v Hiši sobivanja in znanja na Pušči. Pomembno vlogo pri dostopu do knjižničnih storitev je imela tudi potujoča knjižnica, ki je redno obiskovala romski naselji Pušča in Vanča vas ter s tem prispevala k večji dostopnosti gradiva in dvigu bralne kulture.

Nadaljevali smo sodelovanje z Radiem Romic, časopisom Romano them in Zvezo Romov Slovenije. Zvezi Romov Slovenije smo nudili strokovno podporo pri urejanju njihove knjižnice ter svetovali glede obdelave knjižničnega gradiva in vzpostavitve ustrezne informacijsko-komunikacijske infrastrukture.

V letu 2025 smo izvedli tudi več vsebinskih dogodkov, namenjenih promociji romske kulture, jezika in ustvarjalnosti, med drugim:

- predstavitev romskih knjig:
 - 25. marca 2025 smo predstavili knjigo Jožeka Horvata Muca Romski muzikanti v Prekmurju;
 - 17. septembra 2025 smo predstavili knjigo avtorjev Andreje Zevnik in Andrewa Russella z naslovom The Politics of Unbelonging: Understanding and Challenging Racialisation of Roma in Europe and Beyond (slovensko Politike nepripadnosti: razumevanje in izzivi rasizacije Romov v Evropi in drugod);
- aktivnosti ob Dnevih evropske kulturne dediščine: 6. oktobra 2025 smo otroke iz vrtca Romano popeljali na socialno kmetijo Korenika, kjer so imeli priložnost spoznati pomen stavbne dediščine kmetije v preteklosti in danes;
- obeležitev Svetovnega dneva romskega jezika: v sodelovanju z Inštitutom za romološke študije, izobraževanje in kulturo ter Zvezo Romov Slovenije smo izvedli

predstavitev poučevanja romoloških vsebin ter predstavili dve pesniški zbirki avtorjev Jožeka Horvata Muca V senci njegov glas in Saše Nežirović Sanje-Sune.

Posebno pozornost smo namenili tudi delu z otroki v vrtcu Romano, kjer smo v sodelovanju z društvom TAM TAM izvedli pogovor o nevarnostih pirotehničnih sredstev za ljudi in živali.

PIŠK Murska Sobota je v letu 2025 ob 35. obletnici delovanja romskega društva Romani Union Murska Sobota prejela zahvalo za dolgoletno sodelovanje in skupno soustvarjanje.

Izvedene aktivnosti so prispevale k večji prepoznavnosti knjižnice v romski skupnosti, povečani uporabi knjižničnih storitev, izboljšani uporabniški izkušnji ter krepitvi sodelovanja med splošnimi knjižnicami in romskimi organizacijami na širšem območju. Vsebine smo sproti predstavljali na spletni strani PIŠK Murska Sobota in družbenih omrežjih.

Poročilo o delu potujoče knjižnice 2025

Potujoča knjižnica PIŠK Murska Sobota je imela v letu 2025 73 postajališč. Vozila je na 11 progah v 12 prekmurskih občinah. Enkrat na dva tedna je obiskala Porabje na Madžarskem, kjer je imela pet postajališč: Gornji Senik, Sakalovci, Števanovci, Monošter pri Osnovni šoli in Monošter pri Hotelu Lipa.

Bibliobus PIŠK Murska Sobota ima 21 postajališč pri vrtcih in 20 postajališč pri osnovnih šolah. Postajališča pri domovih za starejše so bila: pri Centru starejših na Hodošu, pri Domu starejših Kuzma, pri Centru za starejše v Murski Soboti, pri Domu za starejše Rakičan, pri Domu Elizabeta v Rogašovcih in pri Domu Janka Škrabana v Beltincih. Skupaj je šlo za šest postajališč v petih prekmurskih občinah. Soboški bibliobus ima izposojališče tudi v dveh romskih naseljih: pri vrtcu Pušča v Mestni občini Murska Sobota ter v romskem naselju Vanča vas v občini Tišina. Povprečni čas postanka na postajališčih je 40 minut. Povprečna odprtost (aktivna izposoja) na dan je 4 ure. V letu 2025 je bila potujoča knjižnica PIŠK Murska Sobota na terenu 107 dni z osebnim dostavnim vozilom in 92 dni z bibliobusom. Število aktivnih članov potujoče knjižnice v letu 2025 je bilo 1.764, od tega 1.076 članov v kategoriji mladine. Na novo je bilo v letu 2025 vpisanih 261 članov. Izposoja vsega gradiva na bibliobusu je v letu 2025 znašala 44.365 enot. Število izposojenih enot monografskega knjižnega gradiva je znašalo 43.700 enot, monografskega neknjižnega gradiva 365 enot, serijskih publikacij pa 302 enoti. Zaloge gradiva potujoče knjižnice je v letu 2025 štela 60.845 enot gradiva, od tega je prirast znašal 2.773 enot. V letu 2025 je potujoča knjižnica PIŠK Murska Sobota prevozila 12.517 kilometrov, od tega z bibliobusom (5. 6. 2025–24. 12. 2025) 5.574 kilometrov, s službenim vozilom knjižnice (6. 1. 2025–4. 6. 2025) pa 6.943 kilometrov.

Poleg izvajanja osnovne dejavnosti so bile v sklopu potujoče knjižnice izvedene še naslednje dejavnosti:

- literarne ure na Radiu Porabje (5-krat letno);
- v časopisu Porabje je bil vsakih 14 oziroma 21 dni objavljen prispevek s predstavitvijo knjige, ki jo potujoča knjižnica priporoča v branje (skupaj 20 prispevkov);
- Slovenska bralna značka potujoče knjižnice v Porabju, ki je potekala od novembra 2024 do maja 2025 (uspešno jo je opravilo 12 udeležencev);
- 21. 2. 2025 je bilo na Ptuju v organizaciji Sekcije za potujoče knjižnice Zveze bibliotekarskih društev Slovenije izvedeno snemanje filma o potujočih knjižnicah Slovenije, ki bo predstavljen leta 2026 na srečanju potujočih knjižnic v Novi Gorici; iz PIŠK Murska Sobota sta sodelovala Jana Balažic in Stanislav Petek;
- v maju je bila v Monoštru izvedena prireditve Poletno literarno popotovanje s pravljicarji, na kateri smo podelili nagrade za uspešno opravljeno Slovensko bralno značko potujoče knjižnice v Porabju; sodelovali so tudi gostje Pravljičnih večerov za odrasle, ki potekajo v organizaciji Mariborske knjižnice;
- v sodelovanju z Društvom prijateljev mladine Murska Sobota in Otroškim počitniškim domom Murska Sobota – Baška so bile z namenom podpore počitniškemu branju otrok, ki so letovali v Baški, za čas počitnic odpeljane knjige;
- 4. junija 2025 je potekala predaja bibliobusa njegovemu namenu; nastopal je pevski zbor OŠ III iz Murske Sobote (OŠ II Murska Sobota) pod mentorstvom Tjaše Šimonka Kavaš;
- decembra 2025 je bila v Hotelu Lipa v Monoštru na ogled razstava z naslovom Knjige o Porabju in knjige iz Porabja.

Obisk članov potujoče knjižnice v letu 2025 in v letu 2024 po mesecih:

MESEC	ŠTEVILO OBISKOVALCEV 2025	ŠTEVILO OBISKOVALCEV 2024
januar	1.092	1.367
februar	840	1.079
marec	1.010	1.275
april	926	1.242
maj	964	1.044
junij	842	932
julij	217	192
avgust	217	157

september	1.209	1.023
oktober	1.324	1.063
november	1.562	1.077
december	987	826
SKUPAJ	11.190	11.277

Ob teh številkah niso zajeti vsi, ki potujočo knjižnico obiščejo, temveč le tisti, ki si gradivo tudi izposodijo. Omeniti velja, da si nekatere vzgojiteljice in učiteljice gradivo za celotno skupino izposodijo na eno izkaznico, medtem ko potujočo knjižnico obišče celotna skupina, otroci pa si knjige izberejo sami.

Oddelek za odrasle

V poročilu so zajeti podatki, ki jih izpisi statistike izposoje ne prikazujejo, ker jih vodimo ročno ali pa jih s sistemom COBISS ni mogoče statistično spremljati. Podrobnejše statistične podatke iz sistema COBISS v poročilu prikazujemo ločeno, v poglavju Knjižnična zbirka.

Izposoja knjižničnega gradiva v čitalnici

V čitalnici se izposoja gradiva vodi s programom COBISS/Izposoja, vendar kljub temu ocenjujemo, da obiskovalci čitalnice uporabljajo precej več gradiva, ki ga ne uspemo evidentirati. Razlogov za to je več; glavni je, da delavka v čitalnici prinaša in odnaša gradivo iz skladišča ter ga tam tudi pospravlja, v tem času pa obiskovalci čitalnice s police vzamejo marsikatero enoto knjižničnega gradiva, ki nato ni zabeležena. Naša ocena je, da je takšnega gradiva 4.600 enot letno. Fotokopirali smo 1.800 enot (vštete so fotokopije za interno fotokopiranje in obiskovalce knjižnice, v formatih A3 in A4).

Posredovanje zahtevnejših in drugih informacij o gradivu ter iz gradiva

Upoštewane so informacije, ki jih je posredovalo osem strokovnih delavcev in delavk oddelka za odrasle.

Zahtevnejše informacije	Računalniške informacije (pomoč pri iskanju, nastavitvah...)	Klasične informacije (po telefonu ali osebno uporabnikom knjižnice)	Domoznanske informacije	Skupaj
9.900	14.000	36.000	650	60.550

Obiskovalci:

Obiski čitalnice	Obisk v Brankovi sobi	Obisk zaradi uporabe interneta
Številke v COBISSU + 13.000 članov	250 obiskov (Bralni klub Tanje Pirš, Društvo prijateljev Sobote, individualni obiski)	Vodimo ga računalniško, vendar velikokrat več oseb sedi pri enem računalniku. Ocena: 4.200 obiskovalcev

Skupaj: 17.450 obiskov

Priložnostne razstave

- Razstava ob slovenskem kulturnem prazniku
- Razstava knjig o križevih poteh ob veliki noči
- Spominska razstava ob smrti pesnice Neže Maurer
- Razstava del madžarskega pisatelja, »nobelovca« Lászlója Krasznahorkaija
- Razstava: izbor knjig prekmurskih avtorjev, izdanih leta 2025
- Razstava ob 100-letnici rojstva Mikija Mustra

Bralna značka za odrasle

V sezoni 2024/2025 je v PIŠK Murska Sobota že petnajsto leto potekal projekt Bralna značka za odrasle, ki smo ga začeli v sezoni 2009/2010 z namenom spodbujanja branja kakovostnega domačega in prevedenega leposlovja. Projekt je tudi tokrat pritegnil številne ljubitelje literature, ki so skozi sezono brali, izpolnjevali bralne listke ter izmenjevali vtise s sobralci in knjižničarji. Bralni seznam je obsegal 40 del (19 prevodnih, 13 domačih in 8 pesniških zbirk); udeleženci so dela ocenjevali, zapisovali kratke povzetke in izpisovali misli. Med najbolje ocenjenimi deli tujih avtorjev sta bili Sveža voda za rože (Valérie Perrin) in Pariška knjižnica (Janet Skeslien), med domačimi Humoreske (F. Milčinski – Ježek) ter Veter z vzhoda (Tone Partljič), med pesniškimi zbirkami pa Naprej naprej (Vinko Möderndorfer) in Izbor poezije (Rainer Maria Rilke). Sezono je uspešno zaključilo 81 bralcev. Jubilejno sezono smo zaključili 3. junija 2025 s prireditvijo, ki jo je glasbeno obogatila Julie Lorient, kot gostja presenečenja je nastopila Cvetka Bevc. Projekt vodi Suzana Lukovnjak.

Bralni klub Tanje Pirš

V letu 2025 je Bralni klub Tanje Pirš pod strokovnim vodstvom bibliotekarja Iva Podojsterška obiskovalo 12 bralk in bralcev. Srečanja so potekala enkrat mesečno, praviloma vsak zadnji četrtek v mesecu, ter so bila namenjena poglobljenim pogovorom o izbranih delih in širših literarnih kontekstih. Člani so obravnavali tematske sklope in

avtorje, med drugim palestinsko književnost, prozo Anje Mugerli, poezijo Wisławy Szymborske, japonsko in indijsko književnost ter žanrsko literaturo Stephena Kinga. Posebej sta bila izpostavljeni še Zofijin svet Jostaina Gaarderja kot roman o zgodovini filozofije (novembrsko srečanje) in Alica v čudežni deželi Lewisa Carrolla (decembrsko srečanje). Delovanje kluba in dejavnosti za spodbujanje bralne kulture je moderator predstavil tudi širši javnosti, saj je bil novembra 2025 povabljen v oddajo Med platnicami na Radiu Murski val, kjer je v 15-minutnem intervjuju predstavil vsebinsko zasnovo bralnega kluba in njegov prispevek k bralni kulturi.

Projekt Rastem s knjigo za srednješolce 2024/2025

V sklopu projekta Rastem s knjigo je v šolskem letu 2024/2025 Pokrajinsko in študijsko knjižnico Murska Sobota obiskalo 749 dijakov 1. letnikov Gimnazije Murska Sobota, Ekonomske šole Murska Sobota, Srednje poklicne in tehniške šole Murska Sobota, Srednje zdravstvene šole Murska Sobota, Biotehniške šole Rakičan ter Srednje šole za gostinstvo in turizem Radenci. V dar so prejeli knjigo Orfejeva lira avtorjev Aksinje Kermauner in Silvestra Vogrinca. Obisk knjižnice je bil namenjen ogledu prostorov oddelka za odrasle, postavitvi polic in seznaitvijo z UDK klasifikacijo. Dijakom smo na praktičnih primerih pokazali iskanje po virtualnem knjižničnem katalogu Cobiss+, jim predstavili mobilno aplikacijo mCobiss, platformo za izposajo elektronskih knjig Cobiss Ela ter dostop do digitalnih virov preko Digitalne knjižnice Slovenije dLib, PressReader in Encyclopedia Britannica.

Projekt Bralne ure – Druženje s knjigo

Projekt Bralne ure – Druženje s knjigo je v letu 2025 potekal v sodelovanju z Domom starejših Rakičan kot redna, mesečna bibliopedagoška dejavnost, namenjena spodbujanju bralne kulture, ohranjanju kognitivne aktivnosti ter krepitvi socialne vključenosti stanovalcev. Srečanja je v matični enoti doma organiziral in vodil Aleš Mihorič; izvajala so se praviloma enkrat mesečno, posamezno srečanje pa je trajalo najmanj eno uro. V letu 2025 je bilo izvedenih devet srečanj, ki so skupaj pritegnila 160 udeležencev, kar potrjuje stabilno zanimanje in uspešno umeščenost programa v domsko okolje.

Obiski knjižnice

V letu 2025 sta se na ogled in celostno predstavitev knjižnice ter knjižnične dejavnosti najavili dve organizirani skupini. Dne 24. junija 2025 so knjižnico obiskali uporabniki Društva za socialno vključenost Mozaik (15 udeležencev), 13. novembra 2025 pa udeleženci programa izobraževanja odraslih na Ljudski univerzi Murska Sobota (12 oseb).

Ob obeh obiskih je bilo izvedeno strokovno vodstvo, namenjeno predstavitvi prostorov, delovanja knjižnice in ključnih storitev za uporabnike.

Simpoziji

V sodelovanju PIŠK Murska Sobota z Nacionalnim inštitutom za javno zdravje smo 18. septembra 2025 ob obeležitvi svetovnega dneva Alzheimerjeve bolezni pripravili strokovni simpozij z naslovom Branje za dušo in možgane, ki se ga je udeležilo približno 60 obiskovalcev. V okviru simpozija je bil predstavljen evropski projekt JADE Health – Joint Action Addressing Dementia and Health, ki predstavlja pomembno priložnost za krepitev ozaveščenosti o demenci v Sloveniji. Zaposlena strokovna delavca Ivo Podojsteršek in Jana Balažic sta izvedla predavanje z naslovom Soočanje z demenco skozi literarno in vizualno umetnost: tema demence v izbranih delih slovenske in svetovne književnosti ter predstavila knjižno razstavo, vsebinsko povezano s tematiko dogodka.

V sodelovanju PIŠK Murska Sobota, Nacionalnega inštituta za javno zdravje OE Murska Sobota in pomurskih Centrov za krepitev zdravja je 28. novembra 2025 potekalo strokovno srečanje Javno zdravje v Pomurju, na katerem je bibliotekar PIŠK Murska Sobota Ivo Podojsteršek izvedel predavanje z naslovom Vloga knjižnice na duševno zdravje in predstavil knjigo Znanost mirnega življenja avtorja Davida Zupančiča.

Drugo

- Marca smo koordinatorjem predali odpisane in podarjene knjige za Center Jasenovac, kjer želijo ustvariti knjižnico na temo druge svetovne vojne v vseh jezikih. Podarili smo okoli 100 knjig.
- MIKK-u smo podarili okoli 50 knjig.
- Prav tako smo podarili okoli 80 knjig Centru kreativne mladine na Zvezni ulici v Murski Soboti.
- Ob koncu leta smo pod jelko v pritličju in 1. nadstropju pripravili knjižne darove (po tri knjige v paketu, ki so jih bralci lahko vzeli kot darilo). Šlo je za knjige, ki smo jih prejeli v dar, vendar jih nismo uvrstili v knjižnični fond, ter za knjige, ki smo jih v PIŠK Murska Sobota v preteklih letih odpisali.
- Sodelavca sta novembra obiskala knjižni sejem Frankfurt po Frankfurtu v Ljubljani. Skupaj sta nabavila 48 knjig z različnih strokovnih področij v tujih jezikih.
- Novembra smo obiskali tudi sejem Interliber v Zagrebu, kjer smo izbrali 78 naslovov knjig v hrvaškem jeziku.
- Strokovne delavke so v predprazničnem času pred valentinovim, pustom, veliko nočjo in božičem pripravile tematske razstave o teh praznikih ter bralcem ponudile izbor knjig na to temo. Mesečno so pripravljale tudi manjše razstave o aktualnih temah:

- Živali nas človečijo
 - Prešernovi sodobniki
 - Divje na krožniku
 - Vesele velikonočne praznike ... (velikonočno ustvarjanje)
 - Naše ptice
 - Poletne jedi
 - Darovi jeseni v našem domu
 - V naši hiši straši (31. 10.)
 - Žlahtna kapljica
 - Praznični december
 - Celoletna razstava ob 100-letnici rojstva Mikija Mustra
- Prav tako so uredile prijeten kotiček za sodelujoče pri bralni znački, kjer so bralke in bralci lahko v miru brskali med izbranimi deli.
 - V letu 2025 smo nadaljevali z izposojno na dom za ranljive skupine. Ker zaradi razmeroma visokih poštnih stroškov ni bilo interesa, smo nadaljevali z osebno dostavo knjig dvema članicama. Sredi leta sta se obe preselili v dom za starejše, zato sedaj storitev izvajamo s potujočo knjižnico.
 - Sodelovali smo tudi na festivalu Tedna vseživljenjskega učenja, kjer smo na stojnici na grajskem dvorišču v Murski Soboti mimoidočim ponujali odpisane knjige.
 - Ob svetovnem dnevu knjige in avtorskih pravic (23. 4. 2025) smo na stojnici pred knjižnico delili odpisane in podarjene knjige.

Mladinski odderek in pritličje, osrednje prireditve

Organizirane skupine (odrasli, otroci, učenci)

Projekti (samostojni ali v sodelovanju z drugimi javnimi zavodi in društvi)	ŠT. SKUPIN	ŠT. OBISKOVALCEV
Rastem s knjigo za OŠ – vseslovenski projekt	30	894
Bralna značka za otroke Jaz pa berem (PIŠK Murska Sobota)	-	190
Karolinina bralna značka (PIŠK Murska Sobota)	10	98
DEKD in TKD v sodelovanju z Zavodom za varstvo kulturne dediščine, VDC MS in vrtcem Romano MS	2	32
Knjižnica pod zvezdami (PIŠK Murska Sobota) Knjižnica pod zvezdami v Beltincih	3	560
Noč v objemu ljudskega izročila (PIŠK Murska Sobota) in prireditev	-	71
Noč z Andersenom (PIŠK Murska Sobota) in prireditev	-	55

Bralnice pod slamnikom PIŠK Murska Sobota v sodelovanju s Knjižnico Domžale in založbo Miš	4	245
Grajski pravljčni večer – grad Beltinci PIŠK Murska Sobota v sodelovanju z ZTKŠ Beltinci in Občino Beltinci	1	70
Petarde, ne hvala (PIŠK Murska Sobota v sodelovanju z društvom TAM TAM)	2	16
Športajmo in berimo PIŠK Murska Sobota v sodelovanju z OKS in Goriško knjižnico ter partnerji	1	97
Babice in dedki pripovedujejo	2	87

Razstave na mladinskem oddelku - PIŠK Murska Sobota	ŠT. SKUPIN	ŠT. OBISKOVALCEV
Razstava ilustracij Mišja zabava Nataše Mav Hrovat v sodelovanju s Knjižnico Domžale, V spomin Neži Maurer, Junaki Mikija Mustra obiščejo kulturne ustanove (PIŠK Murska Sobota), Stoletje z Mikijem (v sodelovanju s Strip.art.nica Buch)		1800 – 2000

Pravljčne ure in bralne ure, informativni obiski, sodelovanje z zavodi in društvi	ŠT. SKUPIN	ŠT. OBISKOVALCEV IN ŠTEVILO OGLEDV
Vrtci (dopoldne, popoldne)	64	1713
Osnovne šole, LUMS - informativni obiski	12	237
Osnovne šole – pravljice in bralne ure	26	754
Pravljice – popoldne, srečanja s starši in starimi starši, predstava za otroke	36	768
Igrivi park 2025, poletne pravljice PIŠK Murska Sobota	9	83
Bralne ure na Socialni kmetiji Korenika, z uporabniki VDC, Zavod Sonček, VDC Želva, Center Naprej, Socialno varstveni center Hrastovec – enota Hodoš, OŠ IV MS, Vitica	4	81
Kalilenica v sodelovanju s PIŠK Murska Sobota	36	267

Pravljčni večeri za odrasle v PIŠK Murska Sobota in v Porabju, literarni dogodki v BIH	ŠT. SKUPIN	ŠT. OBISKOVALCEV
Pravljčni večer za odrasle	1	95
Pravljčni večer za odrasle v Porabju v sodelovanju z Zvezo Slovencev na Madžarskem in Generalnim konzulatom RS v Monoštru	2	76
Literarni dogodek v Prijedoru z Društvom Slovencev Lipa	1	27
Literarni dogodek v Banjaluki z Društvom Slovencev Triglav	1	33

Dogodki: literarni večeri, dramske igre, sestanki, predavanja, predstavitve, delavnice

DOGODKI	ŠT. DOGODKOV	ŠT. OBISKOVALCEV, ŠTEVILO OGLEDV
Razstave v avli in dvorani v sodelovanju z zunanjimi ustanovami in društvi	27	3450
Literarni večer, predstavitve knjig (organizator PIŠK Murska Sobota)	8	359
Literarni večeri, predstavitve knjig (v soorganizaciji z zunanjimi ustanovami in društvi)	10	365
Noč knjige z Urško Fartelj (PIŠK Murska Sobota)	1	53
Predavanja (organizator PIŠK Murska Sobota)	7	187
Predavanja (v soorganizaciji z zunanjimi ustanovami in društvi)	33	1370
Samostojna predavanja društev ali najem dvorane	2	82
Sestanki, okrogle mize, novinarske konference: Društvo prijateljev Sobote, MO MS, TV Idea	14	152
Predstavitve na radiu Murski val, radiu Monošter in TV Idea	6	12
Oko besede – Mlade oči: literarna in kritiška delavnica za študente	1	7
Oko besede – Literarna mesta: Goran Gluvič, Marjana Moškrič in Slavko Pregl ter odprtje razstav Večerničina literarna bera 2025, razstava originalov ilustracij Manice M. Klenovšek, razstava knjig (tudi tujih – avtoričinih) Manice M. Klenovšek	4	68

Seznam dogodkov v izvedbi PIŠK Murska Sobota:

1. februar 2025, ob 18:00
Predstavitve knjige Mateje Gaber »Svet je drugačen«
Prireditve ob kulturnem prazniku
2. februar 2025, ob 17:00
HOLOKAVST/ŠOA/1933–1945: ŽRTVAM V SPOMIN, ČLOVEŠTVU V OPOMIN
dr. Marjan Toš, prof. zgod. in geogr., muzejski svetovalec
3. marec 2025, ob 15:00
Obujamo dediščino: Pravljični večer za odrasle v Porabju
v Hiši krušne peči na Verici-Ritkarovcih
4. marec 2025, ob 18:00
Predstavitve knjige »Čudežna drevesa«
Breda Podbrežnik Vukmir in Klarisa Jovanović

5. marec 2025, ob 10:00
Predstavitel knjige »Poletje na bazenu«
Will Gmehling
6. marec 2025, ob 19:00
Sem vzgajala sokola
koncert nemške srednjeveške lirike – minezanga
7. marec 2025, ob 18:00
Predstavitel knjige »Rromski muzikanti v Prekmurju«
Jožek Horvat – Muc
8. marec 2025, ob 10:00
Boštjan Gorenc – Pižama
Bralnice pod slamnikom
9. april 2025, ob 10:00
Podelitev priznanj za osvojeno 7. Karolinino bralno značko
Lahko branje
10. april 2025, ob 17:00
Potopisno predavanje »Čarobni Uzbekistan«
Valerija Perger
11. april 2025, ob 18:00
Ozadje revolucije v Rusiji: Geopolitični cilji, načrtovanje, financiranje in izvedba
Pogovor s predavateljem Romanom Trevnom je vodil dr. Jože Magdič.
12. april 2025, ob 18:00
Predstavitel knjige »Okupatorjeva hči«
Katarina Keček
13. april 2025, ob 10:00
Stripovska delavnica z Ivanom Mitrevskim
Bralnice pod slamnikom
14. april 2025, ob 18:00
Predstavitel pesniške zbirke »Drugačni konji«
Lujz Alojz Sraka
15. april 2025, ob 09:00 (Splošna knjižnica Ljutomer)
Babice in dedki pripovedujejo
PIŠK Murska Sobota
16. april 2025, ob 19:00
Predstavitel knjige »Poševno s kuharico«

Urška Fartelj
Noč knjige 2025

17. april 2025, ob 18:00
Predstavitel knjige »Angeli se vračajo«
Boris Brunec
18. april 2025, ob 18:00
Predstavitel knjige »Zaslužiš si živeti večno«
Eva Novak
19. maj 2025, ob 12:15
Športajmo in berimo: Robert Markoja in Katja Fain
Pogovor z vrhunskima športnikoma je vodil Mario Čep.
20. maj 2025, ob 19:00
Tukaj sem doma – Judje v Sloveniji
Prireditel z otvoritvijo fotografske razstave
21. maj 2025, ob 18:00
Predstavitel zbirke esejev »Abonma za poezijo«
Meta Kušar
22. maj 2025, ob 17:00
Predstavitel romana »Ista slika – nov okvir«
Vanja Lebar Varga
23. maj 2025, ob 18:00
Predstavitel dveh novih nagrajenih slovenskih romanov
»Radost v travi« (Marja Novak Vogrič) in »Roža ovijalka« (Mojca Straus Istenič)
24. maj 2025, ob 10:00
Predstavitel knjige »Poletje na jezeru Čiče«
Jasminka Tihi-Stepanić
25. maj 2025, ob 18:00
Predavanje »Ljubezen v prihodnosti«
Dušanka Schenk Janša
26. maj 2025, ob 17:00
Predstavitel knjige »Vse luči«
Muanis Sinanović
27. junij 2025, ob 18:00 – Prijedor (Društvo Slovencev Lipa)
Literarni dogodek z Ambrožem Kvartičem
PIŠK Murska Sobota

28. junij 2025, ob 12:00 – Banjaluka (Društvo Slovencev Triglav)
Literarni dogodek z Ambrožem Kvartičem
PIŠK Murska Sobota
29. junij 2025, ob 18:00
Predstavitev pesniške zbirke »Glas srca«
Lana Bedernjak
30. junij 2025, ob 16:30
Zaključna prireditev Bralne značke za otroke Jaz pa berem s predstavo Škratka
Sladka gledališča KU-KUC
31. julij 2025, ob 21:00
Knjižnica pod zvezdami na grajskem dvorišču
Predstavitev knjige »Hiša sozvočja«
Ksenija BenedettiLana
32. avgust 2025, ob 17:00
Predavanje »Ekstremne temperature v Osončju«
dr. Primož Kajdič
33. avgust 2025, ob 20:00
Knjižnica pod zvezdami na grajskem dvorišču – predstavljeno v avlo knjižnice
Dnevi poezije in vina
Katharina Schultens (Nemčija), Andra Rotaru (Romunija) in Petra Koršič
(Slovenija)
34. september 2025, ob 19:00
Knjižnica pod zvezdami v Beltincih
Predstavitev knjige »Minister Gregor pa nič«
Andrej Stare
35. september 2025, ob 18:00
Odprtje razstave: Slovenske taboriščnice v nacističnih koncentracijskih taboriščih
Sinagoga Maribor
36. september 2025, ob 18:00
Predstavitev knjige »Človek, ki ga ni«
Branko Šömen
37. september 2025, ob 18:00
Literarni večer
Društvo Fršlus

38. september 2025, ob 11:00
Predstavitev knjige o romski skupnosti »The Politics of Unbelonging«
Zveza za razvoj romske manjšine Preporod
39. oktober 2025, ob 15:30
»Mlade oči«
literarna in kritiška delavnica za študente in dijake
Oko besede 2025
40. oktober 2025, ob 17:00
»Literarna mesta«
Odprtje razstave originalnih ilustracij Manice K. Musil, odprtje razstave
Večerničina literarna bera in literarni večer z Marjano Moškrič, Slavkom Preglom
in Goranom Gluvičem
Oko besede 2025
41. oktober 2025, ob 18:00
Potovanje z Nejcem - predstavitev knjige »Rojstvo lepega«
Nejc Krevs
42. oktober 2025, ob 10:00
Babice in dedki pripovedujejo
Medgeneracijski projekt PIŠK Murska Sobota
43. oktober 2025, ob 17:00
zaključna prireditev 8. poletne domoznanske bralne značke Zakladnice
PIŠK Murska Sobota
44. november 2025, ob 11:00
Romski jezik je temelj razumevanja romske zgodovine in kulture
predstavitev poučevanja romoloških vsebin
45. november 2025, ob 17:00
Obujamo dediščino: Pravljični večeri za odrasle v Porabju na Generalnem
konzulatu RS v Monoštru
PIŠK Murska Sobota
46. november 2025, ob 17:00
Klepet ob kavi: Pogovor z Mikijevim sinom in njegovim založnikom
Stoletje z Mikijem
47. november 2025, ob 18:00
Otvoritev razstave »Stoletje z Mikijem« in »Kolaž junakov Mikija Mustra«

- 48. november 2025, ob 17:00
Grajski pravljичni večer
poročna dvorana gradu v Beltincih
- 49. november 2025, ob 16:30
Pravljичna joga in sprostitev s tibetanskimi posodicami
V sklopu Tedna splošnih knjižnic
- 50. november 2025, ob 18:00
Literarni večer in predstavitev knjige »Počivališča na poti«
Dušan Šarotar
- 51. december 2025, ob 17:00
Po sledih Prešerna – s pesmijo med besede
Slovenski center PEN
- 52. december 2025, ob 19:00
Pravljичni večer za odrasle 2025

Razlaga dejavnosti k poročilu 2025

Pravljичni večeri za odrasle v Murski Soboti

Pravljичni večeri za odrasle se organizirajo pod okriljem Mariborske knjižnice, pravljичni večeri za odrasle v Porabju pa potekajo v sklopu projekta PIŠK Murska Sobota »Obujamo dediščino«. Pravljичni večeri za odrasle so organizirani v sodelovanju z Zvezo Slovencev na Madžarskem in Generalnim konzulatom RS v Monoštru.

V PIŠK Murska Sobota smo 3. decembra 2025 izvedli pravljичni večer za odrasle, na katerem so sodelovale pripovedovalke iz različnih slovenskih splošnih knjižnic, in sicer: Maja Praprotnik, Mateja Hržič, Agica Kovše, Sanja Selinšek in Vesna Radovanovič.

Literarna dogodka v Bosni in Hercegovini

Lani je PIŠK Murska Sobota začela uspešno sodelovanje z Društvom Slovencev Triglav v Banjaluki ter Društvom Slovencev Lipa v Prijedoru. Sodelovanje predstavlja pomemben korak pri povezovanju s Slovenci po svetu ter pri spodbujanju ohranjanja slovenskega jezika, kulture in literature zunaj meja domovine.

V sklopu tega sodelovanja je knjižnica 6. in 7. junija organizirala obisk obeh društev skupaj s pisateljem Ambrožem Kvartičem. Avtor je za vsako društvo posebej pripravil literarni dogodek, na katerem je predstavil svoje delo ter z občinstvom delil misli o literarnem

ustvarjanju, jeziku in kulturni identiteti. Njegov nastop je bil sproščen, s čimer je ustvaril prijetno vzdušje ter spodbudil zanimanje in živahen pogovor med udeleženci.

PIŠK Murska Sobota je v sodelovanju z društvoma Slovencev v Prijedoru in Banji Luki pomembno prispevala k ohranjanju slovenskega jezika ter bralne kulture med rojaki v Bosni in Hercegovini. Knjižnica je zagotovila bogat izbor knjig v slovenskem jeziku, namenjenih mlajšim bralcem in odraslim, ki so se skozi vse leto vključevali v projekt bralne značke. Učenci in odrasli so z vztrajnim branjem ter aktivnim sodelovanjem uspešno opravili zastavljene bralne izzive ter si prislužili priznanja in knjižna darila kot simbolno nagrado za svoj trud.

Ob tej priložnosti je knjižničarka Metka Celec skupaj s pisateljem Ambrožem Kvartičem bralcem podelila priznanja in knjižna darila ter jih spodbudila k nadaljnjemu branju slovenske književnosti. Dogodek je potrdil, da tovrstne pobude prispevajo ne le k razvoju bralnih navad, temveč tudi k utrjevanju kulturnih vezi med Slovenijo in slovenskimi skupnostmi v tujini.

Literarna dogodka in bralna značka so bili zelo lepo sprejeta tako s strani članov društev kot tudi organizatorjev, saj sta okrepila medsebojne vezi in potrdila pomen tovrstnih kulturnih izmenjav. Upamo in si želimo, da se bo sodelovanje med PIŠK Murska Sobota ter slovenskima društvoma Triglav v Banjaluki in Lipa v Prijedoru tudi v prihodnje nadaljevalo ter še nadgrajevalo z novimi vsebinami in skupnimi projekti.

Sredstva za izvedbo tovrstnih dogodkov je PIŠK Murska Sobota pridobila na Javnem razpisu za razpisno področje B v letu 2025 – finančna podpora Slovincem po svetu, Urada Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu, kar je omogočilo kakovostno izvedbo programa in dodatno potrdilo pomen systemske podpore kulturnim dejavnostim, namenjenim ohranjanju slovenske identitete zunaj Slovenije.

Ure pravljic in obiski šol

Mladinski odderek knjižnice izvaja ure pravljic za predšolske in šolske otroke, pogosto v povezavi z ustvarjalnimi dejavnostmi, in sicer vsako sredo ob 16.30. Prav tako izvaja pravljice za predšolske in šolske otroke v oddaljenih krajih, ki zaradi različnih razlogov ne morejo priti v knjižnico.

Obiskujemo vse vrtce v beltinški in soboški občini, vrtce na Goričkem ter druge vrtce, ki želijo obisk pravljíčark. V knjižnico prihajajo na pravljíčne ure tudi skupine iz osnovnih šol in vrtcev (nekajkrat na leto popoldne tudi s starši ali starimi starši – kar je za nekatere bilo tudi prvo uvanje in srečanje s knjigo). Pravljíce pripovedujejo Klaudija Šeruga, Metka Celec, Ana Sušec in Vesna Radovanovič.

#športajmoinberimo

V letu 2021 se je PIŠK Murska Sobota priključila Nacionalnemu medresorskemu programu za spodbujanje branja. Program je oblikovan v sodelovanju z Ministrstvom za kulturo Republike Slovenije (RS), Ministrstvom za izobraževanje, znanost in šport RS, Zavodom RS za šolstvo, Centrom za spodbujanje bralne pismenosti v Mariborski knjižnici, Javno agencijo za knjigo RS in Olimpijskim komitejem Slovenije. V letu 2024 je koordinatorstvo s strani knjižnic prevzela Goriška knjižnica Franceta Bevka.

V naši knjižnici smo v letu 2025 gostili vrhunška športnika, plavalko Katjo Fain in strelca ter večkratnega udeleženca olimpijskih iger Roberta Markojo. Pogovor z njima je vodil Mario Čep. Na dogodek smo povabili dijake in profesorje Gimnazije Murska Sobota ter učence OŠ II Murska Sobota. Ti so prisluhnili zelo zanimivemu pogovoru, na katerem sta se prepletala knjiga in šport.

Bralna značka za otroke »Jaz pa berem«

K širjenju bralne kulture med najmlajšimi je knjižnica pred leti pristopila s Pikino bralno značko, potem pa smo na oddelku za mlade bralce ustanovili svojo bralno značko »Jaz pa berem«. Projekt vodi bibliotekarka Ana Sušec.

Bralna značka poteka vse leto, zaključna prireditev z gledališko predstavo »Škratka Sladka« pa je bila 18. junija 2025 na grajskem dvorišču v Murski Soboti. Priznanje z nagrado smo podelili 190 otrokom in učencem. Sodelujoči prejmejo zgibanko s seznamom knjig in obrazcem, na katerega opišejo oziroma narišejo prebrano delo.

Rastem s knjigo

Projekt »Rastem s knjigo – vsakemu sedmošolcu knjigo« je v letu 2025 potekal že dvajsetič in se začel s šolskim letom. Učenci iz osnovnih šol spoznavajo knjižnico, gradivo, možnosti, ki jih knjižnica ponuja uporabnikom, se seznani s sistemom Kooperativni online bibliografski sistem in servisi (COBISS), COBISS Ela in z vsemi novostmi. Spoznajo tudi virtualno knjižnico Slovenije na mobilnih napravah (COBISS).

Ob obisku knjižnice sedmošolci prejmejo knjigo slovenskega pisatelja. Za šolsko leto 2024/2025 je bila za sedmošolce izbrana knjiga »Sposojena babica Štefi«, avtorice Mateje Gomboc. Skupine sprejemajo: Klaudija Šeruga, Ana Sušec, Metka Celec in Vesna Radovanovič.

Projekt Bralne vezi – bralne ure in Karolinina bralna značka

V sodelovanju z Varstveno-delovnim centrom (VDC) Murska Sobota smo v letu 2017 začeli projekt, ki smo ga poimenovali »Bralne vezi«. Z njim smo želeli omogočiti bralcem,

ki težje berejo in razumejo literarna besedila, večjo dostopnost do kulturnih vsebin in socialno vključenost v družbo.

Na predstavitvi projekta smo v naših prostorih postavili knjižno polico z vsemi knjigami, ki so napisane v lahko berljivem jeziku. V okviru projekta »Bralne vezi« smo k sodelovanju povabili pisateljico Karolino Kolmanič in po njej poimenovali bralno značko. Skupaj s pisateljico so uporabniki VDC MS napisali ljubezensko zgodbo, ki je izšla jeseni 2018. V lahko berljiv jezik so jo priredile Silva Felkar, Metoda Perger in Metka Celec. Tako je polica z lahkim branjem dobila še eno ljubezensko zgodbo, ki so jo prav vsi bralci z navdušenjem prebrali.

Na bralnih urah, ki potekajo ob vnaprej določenem terminu, izmenjujemo mnenja o prebranem delu, refleksijo o zgodbi ali pesmi; vsak bralec ima možnost, da pove svoje mnenje. Sam potek bralne ure prilagajamo razpoloženju bralcev Karolinine bralne značke. Zaključek imamo spomladi in v program vključimo bralce same, hkrati povabimo tudi zunanje goste, ki popestrijo dogodek z glasbo ali petjem.

V lanskem letu nas je na prireditvi pozdravil državni sekretar na Ministrstvu za turizem in šport Dejan Židan. 6. Karolinino bralno značko je osvojilo 98 bralcev. V projektu sodelujejo VDC Murska Sobota, VDC Gornja Radgona, VDC Lendava, VDC Ljutomer, Center Naprej – Center za osebe s pridobljeno možgansko poškodbo, delovna enota MS, Zavod Sonček, VDC Želva, Zavod za pomoč družini Vitica, Socialno-varstveni zavod Hrastovec – enota Hodoš in Osnovna šola IV MS. Število bralcev se vsako leto povečuje. In tega smo nadvse veseli. Projekt vodi višja knjižničarka Metka Celec.

Noč v objemu ljudskega izročila

PIŠK Murska Sobota je dogodek prvič izvedla marca 2019 v sodelovanju z učenci in mentorji OŠ II Murska Sobota, in sicer tako, da smo mentorji skupaj z učenci noč delno prebedeli, delno prespali kar v prostorih PIŠK Murska Sobota.

V letu 2025 smo povabili rokodelko Dorotejo Flisar, ki je s svojo spretnostjo in domiselnostjo izvedla rokodelsko delavnico iz vrbovih vej. Prikazala nam je različne tehnike izdelave ročno pletenih izdelkov iz vej, ki so značilnost Prekmurja. Učenci iz tretje triade OŠ II Murska Sobota so si z zanimanjem ogledali sam potek. Potem so v večernih urah pokazali svoje spretnosti pri pletenju iz vej pod mentorstvom Doroteje Flisar.

Svoje izdelke so naslednji dan razstavili na predstavitvi večernega dogajanja v knjižnici; nekaj svojih izdelkov je prispevala tudi Flisarjeva, ki je učence spodbujala in motivirala pri ustvarjanju. Svoje znanje o ljudskem izročilu je z učenci delila etnologinja Jelka Pšajd. Učenci so se preizkusili tudi v plesih, kot so: sotiš, šamarjanka in točak. Svoje znanje o plesu so z njimi delili plesalci Kulturno-umetniškega društva (KUD) Gornji Petrovci.

Učenje ljudskega plesa je za učence bilo prav tako pestro in zanimivo. S harmoniko jih je spremljal Lukas Gumilar.

Pod mentorstvom Mirana Flegarja sta se nam s kitaro in petjem predstavili Klara in Ajda. Tudi brez pravljič ni šlo. S pomočjo kamišibaja je pravljičico o veverici, ki se je hotela omožiti, predstavila knjižničarka Metka Celec. Učenci so predstavo, prirejeno po pravljičici, v poznih večernih urah vadili in se naslednji dan z njo predstavili na zaključnem dogodku. Pri projektu sodelujejo: Matej Končan, Klaudija Šeruga in Metka Celec.

Noč z Andersenom

V PIŠK Murska Sobota je 28. marca 2025 potekala Noč z Andersenom. Knihovna Bedřicha Beneše Buchlovana iz Uherskega Hradišča (Češka) že od leta 2003 organizira mednarodni projekt Noč z Andersenom, ki je zdaj že razširjen po vseh celinah sveta. Izvaja se v knjižnicah, vrtcih, šolah, knjigarnah.

Poslanico 2025 Mednarodne zveze za mladinsko književnost (IBBY), ki smo jo prav tako predstavili na Andersenovi noči, je pripravila nizozemska sekcija – avtorica je Rian Visser, v slovenščino jo je prevedla Mateja Kenda Seliškar.

V naši nočni dogodivščini je sodelovalo 15 učencev Osnovne šole I Murska Sobota. Noč, s katero smo obeležili velikega pravljičarja, se je začela ob 19. uri s prihodom v knjižnico. Po vodenju joge s Katjo smo se posvetili izdelovanju lutk za dve predstavi, prirejeni po ljudski pravljičici »Zaklete kraljične« iz knjige »Tristo zajcev« in izseku iz slikanice »Risal bi«, avtorice Vesne Radovanovič. Prav tako smo pripravili uganke za starše – uganiti so morali like iz risanih Mistrovih reklam.

Naslednji dan smo v goste povabili starše, ki smo jim predstavili naše nočno dogajanje. Poleg predstav in ugank smo jim predstavili življenje obeh ustvarjalcev – Andersena in Mustra. Projekt vodi višja knjižničarka Vesna Radovanovič.

Oko besede

PIŠK Murska Sobota že vrsto let uspešno sodeluje z društvom Argo – Društvo za humanistična vprašanja pri soustvarjanju kulturno-literarnega dogodka Oko besede, ki pomembno bogati kulturni prostor tako v regiji kot širše. V okviru tega tradicionalnega dogodka vsako leto v naši knjižnici pripravi več razstav, namenjenih tako otrokom kot odraslim.

Poseben poudarek je namenjen tudi literarnemu večeru »Literarna mesta«, na katerem nastopajo uveljavljeni slovenski in tuji ustvarjalci. Srečanja z avtorji omogočajo neposreden stik med ustvarjalci in publiko, odpirajo se prostori za dialoge, izmenjavo

mnenj itd. Tovrstni dogodki pomembno prispevajo k razvoju bralne kulture in krepitvi kulturne zavesti med obiskovalci vseh generacij.

V prihodnje si želimo sodelovanje z društvom Argo še dodatno poglobiti. Naš cilj je ustvarjati še več sinergij, razvijati nove vsebine ter skupaj snovati inovativne in ustvarjalne projekte, ki bodo nagovarjali raznoliko občinstvo.

Ob 30. obletnici literarnega festivala Oko besede smo prejeli zahvalno listino za podporo.

Bralnice pod slamnikom

Mladinski literarni festival Bralnice pod slamnikom je bil prvič organiziran leta 2011 in predstavlja prvi tovrstni festival v Sloveniji. Njegov glavni organizator je Založba Miš, PIŠK Murska Sobota pa pri projektu sodeluje kot soorganizator. V letu 2025 je knjižnica pri izvedbi festivala sodelovala že sedmič zapored.

Osrednji cilji projekta so spodbujanje in motivacija za branje, zlasti izvirnih slovenskih mladinskih literarnih del, krepitev bralne kulture med mladimi, omogočanje neposrednih srečanj z vrhunskimi slovenskimi in tujimi ustvarjalci ter spodbujanje medgeneracijskega druženja in kulturnega dialoga.

V preteklem letu smo v okviru festivala gostili več priznanih slovenskih in tujih pisateljev ter literarnih umetnikov. Festival je z izjemno energičnim in duhovitim nastopom odprl znani in vsestranski umetnik Boštjan Gorenc – Pižama, ki je občinstvo navdušil s svojo interpretacijo in humorjem. Sledil je obisk nemškega pisatelja Willa Gmehlinga, ki je mladim približal svojo literarno ustvarjalnost in izkušnje. Posebno zanimanje je požela striparska delavnica, ki jo je vodil Ivan Mitrevski in z ustvarjalnim pristopom navdušil učence. Festival smo sklenili z obiskom hrvaške pisateljice Jasminke Tihi Stepanić, ki je s svojo pripovedjo in pogovorom z mladimi pustila močan vtis.

V okviru festivala Bralnice pod slamnikom smo na mladinskem oddelku imeli gostujočo razstavo »Mišja zabava«, avtorice Nine Mav Hrovat. Razstava je s svojo igrivo in domiselno likovno podobo pritegnila številne mlade obiskovalce ter njihove spremljevalce. Zaradi zanimive vsebine in privlačne predstavitve je bila zelo dobro obiskana.

Vse festivalske prireditve so bile zelo dobro obiskane in pozitivno sprejete, kar potrjuje pomen in kakovost projekta. Sodelovanje z Založbo Miš bomo v prihodnosti še nadgradili, in sicer z obiski pisateljev po šolah na bolj oddaljenih lokacijah, ki se zaradi razdalje težje udeležujejo literarnih dogodkov v PIŠK Murska Sobota. Prav tako bomo festival Bralnice pod slamnikom, ki ga Založba Miš organizira v sodelovanju s PIŠK Murska Sobota, predstavili tudi Slovencem v Banjaluki in Prijedoru ter ga tako popeljali tudi v tujino, kjer živijo Slovenci. Pri izvedbi projekta aktivno sodelujeta Klaudija Šeruga in Metka Celec.

Babice in dedki pripovedujejo

V letu 2019 je PIŠK Murska Sobota pričela z novim projektom »Babice in dedki pripovedujejo«. Z njim smo želeli spodbuditi zanimanje mlajših generacij o tem, kako je bilo nekoč. S projektom bomo še nadaljevali, saj želimo z njim doseči medgeneracijsko sodelovanje in da mlajša generacija izve čim več informacij o tem, kako je bilo nekoč.

Aprila 2025 smo s pripovedovalci: Vero Zauneker, Ireno Šrajner, Tonetom Stropnikom in pripovedovalko iz Ljutomera obiskali Splošno knjižnico Ljutomer, oktobra pa smo prireditev izvedli v naši knjižnici. Oba dogodka sta bila zelo dobro obiskana, učenci pa so z zanimanjem prisluhnili prijetnim in manj prijetnim zgodbam iz otroštva naših pripovedovalcev. Pri projektu sodeluje Metka Celec.

Grajski pravljичni večer

V letu 2020 je PIŠK Murska Sobota pričela izvajati Grajske pravljичne večere. Februarja 2020 smo skupaj z Občino Beltinci izvedli prvi Grajski pravljичni večer za otroke in odrasle. V letu 2025 smo prav tako pripravili Grajski pravljичni večer v Beltincih, v sodelovanju z Občino Beltinci in Zavodom za turizem, kulturo in šport Beltinci. Dogodka se je 17. novembra 2025 udeležilo veliko otrok in odraslih. Pripovedovale so Ana Sušec, Klaudija Šeruga, Vesna Radovanovič in Metka Celec. Pravljичni popoldan je z glasbo obogatila Glasbena šola Beltinci. V prihodnje si želimo sodelovanja tudi z drugimi občinami.

Knjižnica pod zvezdami

Literarno-glasbeni dogodek, ki se v poletnih mesecih odvija na grajskem dvorišču v Murski Soboti, smo poimenovali »Knjižnica pod zvezdami«. Letošnja literarna gostja je bila Ksenija Benedetti, ki je skupaj z moderatorko Bojano Leskovar predstavila knjigo »Hiša sozvočja«. Glasbena gosta sta bila Tjaša Fajdiga in Blaž Jurjevčič. »Knjižnica pod zvezdami« je tudi tokrat svojim obiskovalcem pričarala prijeten literarno-glasbeni večer.

Mednarodni pesniški festival Dnevi poezije in vina

Mednarodni pesniški festival Dnevi poezije in vina se je tudi v lanskem avgustu predstavil v »Knjižnici pod zvezdami«. Bili smo priča branju mednarodno uveljavljenih pesnic: Katherine Schultens iz Nemčije, Andree Rotaro iz Romunije in Petre Koršič iz Slovenije. Pogovor z avtoricami je vodil Benjamin Langner. Za glasbeno doživetje je poskrbel Adi Smolar, ki velja za enega najboljših slovenskih kantavtorjev. Njegove pesmi so prežete s humorjem, družbeno kritiko in življenjsko modrostjo.

Radio Murski val in TV Idea

Oddaja »Radijski knjižni sejem«, ki jo vodi Nevenka Emri, je namenjena seznanjanju s knjižnimi novostmi. Urednica sodeluje s pomurskimi knjižnicami. Našo knjižnico zastopa Vesna Radovanovič, ki je v letu 2025 trikrat predstavila najbolj brane knjige obeh oddelkov knjižnice, prireditve in razstave v knjižnici ter priporočeno knjigo, ki jo vsebinsko predstavi. Ravno s priporočeno knjigo privabi marsikaterega poslušalca radia k branju in obisku naše knjižnice.

Na TV Idea smo predstavili naše najbolj brane knjige in literarne dogodke ter gledalce povabili nanje.

Noč knjige

Noč knjige je vseslovenski projekt, katerega cilj je zajeti celotno Slovenijo ter z branjem in knjigo nagovoriti vse generacije. V naši knjižnici ima dogodek že dolgoletno tradicijo. Ponosni smo, da so ga obiskovalci sprejeli za svojega in se ga radi udeležujejo. V lanskem letu smo k sodelovanju povabili kulinarično mojstrico Urško Fartelj. Skupaj z moderatorko Mišo Zečevič sta predstavili avtoričine knjige »Poševno s kuharico«. Dogodek je privabil večje število obiskovalcev.

Informativni obiski

Vsako leto našo knjižnico obiščejo številne skupine učencev, dijakov ter odraslih obiskovalcev, ki si želijo podrobneje spoznati njeno delovanje, bogato zbirko in raznovrstne storitve. Obiski so najpogostejše načrtovani v okviru priprav na izlete, strokovne ekskurzije ali kulturne dneve, pri čemer se skupine praviloma predhodno najavijo.

Ob obisku jim predstavimo knjižnico kot pomembno kulturno, izobraževalno in informacijsko središče. Posebno pozornost namenimo predstavitvi dragocenih raritet in posebnih gradiv, ki jih hranimo, ter zanimivostim iz zgodovine knjižnice. Obiskovalce seznanimo tudi z delovanjem knjižničnih informacijskih sistemov COBISS, mCOBISS in COBISS Ela, jim razložimo postopke izposoje ter predstavimo številne možnosti, ki jih knjižnica ponuja svojim uporabnikom – od dostopa do tiskanih in elektronskih virov do različnih podpornih in izobraževalnih storitev.

Sprejeme in vodenja skupin so strokovno izvajale sodelavke Klaudija Šeruga, Ana Sušec, Metka Celec in Vesna Radovanovič, ki so s svojim znanjem in izkušnjami pomembno prispevale k pozitivni izkušnji obiskovalcev ter krepitvi prepoznavnosti knjižnice v širšem okolju.

Dnevi evropske kulturne dediščine (DEKD) in Teden kulturne dediščine (TKD) 2025

PIŠK Murska Sobota se že vrsto let aktivno vključuje v vseslovenska projekta Dnevi evropske kulturne dediščine (DEKD) in Teden kulturne dediščine (TKD), ki ju organizira Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije. Namen obeh projektov je ozaveščanje javnosti o pomenu ohranjanja kulturne dediščine ter njeno približevanje različnim generacijam in ciljnim skupinam.

V letu 2025 je projekt potekal pod skupnim naslovom »Zidovi naše preteklosti, temelji naše prihodnosti«, ki poudarja pomen stavbne dediščine kot nosilke zgodovinskega spomina in hkrati izhodišča za trajnostni razvoj v prihodnosti. Lani smo želeli v projekt aktivno vključiti raznolike ciljne skupine naših uporabnikov ter jim kulturno dediščino predstaviti na zanimiv, dostopen in doživljajski način.

V ta namen smo organizirali poseben in poučen dogodek, ki nas je popeljal v Šalovce, kjer se nahaja Socialna kmetija Korenika. Ob prihodu nas je prijazno sprejela strokovna sodelavka kmetije, ki nas je popeljala na vodeni ogled celotnega posestva. Med ogledom je pri vsaki posamezni zgradbi predstavila njeno zgodovino, prvotni namen ter način, kako je objekt vključen v sodobno delovanje kmetije danes. Poseben poudarek je bil namenjen prepletanju dediščine, trajnostnega razvoja in socialnega podjetništva.

Otroci iz vrtca Romano ter uporabniki Varstveno-delovnega centra Murska Sobota so z velikim zanimanjem prisluhnili pripovedim o preteklosti in prihodnosti stavb, ki stojijo na Koreniku. Dogodek je udeležencem omogočil neposreden stik s kulturno dediščino v živem okolju ter jim pokazal, kako lahko stari zidovi postanejo trdni temelji za nove, sodobne in vključujoče zgodbe. Pri projektu sodelujeta Metka Celec in Jana Balažic.

Sodelovanje z drugimi kulturno-izobraževalnimi ustanovami

Knjižnica sodeluje s številnimi ustanovami, ki se ukvarjajo s kulturo, kar je razvidno že iz zgoraj zapisanega. Predvsem so to vrtci, šole iz Murske Sobote in okolice. Pravljíčarke Metka Celec, Ana Sušec, Klaudija Šeruga in Vesna Radovanovič sodelujemo tudi s porabskimi osnovnimi šolami, za katere pripravljamo bralne ure, kamišibaj in ustvarjalne delavnice (Metka Celec), z Radiem Murski val (Vesna Radovanovič), z Radiem Monošter (Metka Celec), z VDC Murska Sobota in ostalimi VDC-ji v Pomurju, z VDC Želva Murska Sobota in Zavodom Sonček iz Murske Sobote, s Centrom Naprej iz Murske Sobote (Metka Celec), s Socialno-varstvenim zavodom Hrastovec – enota Hodoš (Metka Celec), z MIKK-om iz Murske Sobote (Metka Celec), z OŠ IV (Metka Celec), z Društvom Slovencev v Banjaluki (Metka Celec), z Društvom Slovencev v Prijedoru (Metka Celec), z Zavodom za pomoč družinam Vitica (Metka Celec) in drugimi, ki nas povabijo ali zaprosijo za sodelovanje.

Prireditve, dogodki in razstave v PIŠK Murska Sobota

Prireditve in dogodki v knjižnici so namenjeni vsem starostnim skupinam bralcev ter širši javnosti. Naš cilj je nagovoriti čim bolj raznoliko občinstvo in obiskovalcem ponuditi kakovostne vsebine, ki spodbujajo bralno kulturo, vseživljenjsko učenje ter kulturno in družbeno povezanost. V ta namen knjižnica organizira strokovna in poljudna predavanja, potopisna predavanja, literarne večere, predstavitve knjig, razstave, akademske večere ter druge kulturne in izobraževalne dogodke. Gre za široko paleto dejavnosti, ki so vsebinsko povezane s knjigo, branjem, znanjem in kulturno dediščino.

Obiskanost dogodkov je zelo raznolika in je odvisna od tematike, vrste dogodka ter ciljne skupine. Število udeležencev se giblje od manjših skupin s približno petimi obiskovalci do večjih prireditev, ki jih obiše tudi nad sto udeležencev. Dogodki z večjim obiskom se praviloma izvajajo v avli knjižnice, ki omogoča ustrezne prostorske pogoje za tovrstne prireditve.

V prihodnje bomo posebno pozornost namenjali tudi vključevanju različnih ciljnih skupin, med njimi ranljivih skupin, kot so gluhi in naglušni, slepi in slabovidni ter osebe z motnjami v duševnem in telesnem razvoju. Na ta način želimo knjižnico utrditi kot odprt, dostopen in vključujoč prostor za vse.

V PIŠK Murska Sobota že poteka več dogodkov, ki so zasnovani kot kontinuirani programi, hkrati pa knjižnica redno uvaja tudi nove vsebine in oblike prireditev, s katerimi se prilagajamo interesom uporabnikov ter sodobnim potrebam lokalnega okolja.

Razstave

V prostorih PIŠK Murska Sobota redno potekajo razstave, ki pomembno prispevajo k bogatitvi kulturnega dogajanja in krepitvi povezovanja z lokalnim okoljem. Razstavljajo različna društva, posamezniki in ustvarjalci, bodisi samostojno bodisi v sodelovanju s PIŠK Murska Sobota. Knjižnica pri tem deluje kot odprt in dostopen razstaveni prostor ter omogoča predstavitev del vsem ciljnim skupinam svojih uporabnikov, pa tudi različnim društvom in ustvarjalnim skupinam iz širšega okolja.

Posebej dobro obiskane so fotografske razstave, ki jih pripravljajo različna društva in posamezniki, saj pritegnejo širok krog obiskovalcev, na katerih se predstavljajo tako uveljavljeni kot tudi manj znani umetniki. Knjižnica s tem spodbuja umetniško ustvarjalnost, omogoča večjo prepoznavnost avtorjev ter obiskovalcem nudi priložnost za srečevanje z različnimi oblikami likovne umetnosti.

Pomemben del razstavne dejavnosti predstavlja tudi sodelovanje z izobraževalnimi ustanovami. Vsako leto v prostorih knjižnice svoje zaključne izdelke in likovna dela razstavljajo dijaki 4. letnika Srednje poklicne in tehniške šole Murska Sobota, program tehnik oblikovanja. S tem knjižnica mladim ustvarjalcem omogoča prvo javno

predstavitev njihovih del ter jih spodbuja k nadaljnjemu umetniškemu in strokovnemu razvoju.

Mladinski oddlek knjižnice ima na področju razstav posebno vlogo, saj letno gosti dve do tri razstave slovenskih ustvarjalcev ter avtorjev, ki obeležujejo pomembne okrogle obletnice. Te razstave so vsebinsko prilagojene mlajšim obiskovalcem, hkrati pa so zanimive tudi za širšo javnost. S pestro in raznoliko razstavno dejavnostjo PIŠK Murska Sobota utrjuje svojo vlogo kot pomembno kulturno središče, ki povezuje knjižno, likovno in širšo ustvarjalno kulturo ter spodbuja sodelovanje med različnimi generacijami in družbenimi skupinami.

Knjižnična zbirka

Zaloga

Knjižnično gradivo je postavljeno v prostem pristopu po sistemu Univerzalne decimalne klasifikacije. Gradivo za otroke in mladino je postavljeno ločeno od gradiva za odrasle.

Knjižnica je imela na dan 31. 12. 2025 v svoji knjižnični zbirki 472.022 enot gradiva, kar je 8,7 enote na prebivalca³ (8,6 enote v letu 2024). Knjižnega gradiva je bilo 450.307 enot, neknjižnega pa 21.715 enot.

Knjižnična zbirka (enote)

Knjižnična zbirka (enote)	2025	2024
Knjižno gradivo	450.307	446.110
Neknjižno gradivo	21.715	23.021
Skupaj	472.022	469.131

Knjižnična zbirka v letu 2025 in 2024

Nabava knjižničnega gradiva

Knjižnica pridobiva gradivo z obveznim izvodom, nakupom, darovi in lastnimi izdajami. Nakup gradiva smo prilagajali informacijskim, raziskovalnim, izobraževalnim, komunikacijskim, socialnim in kulturnim potrebam okolja, pri tem pa upoštevali

³ Po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije je imelo v drugem polletju leta 2025 (po 1.7.2025) na območju občin (so)ustanoviteljic prijavljen stalni naslov 54.367 prebivalcev (vir: <https://pxweb.stat.si/SiStatData/pxweb/sl/Data/-/05V1006S.px>)

priporočeno razmerje med strokovnim in leposlovnim gradivom ter gradivom za otroke in odrasle.

V letu 2025 je bilo v nabavni službi izstavljenih 485 naročil za monografske publikacije in 108 naročil za serijske publikacije. Knjižnično gradivo smo kupovali v obsegu, kot so nam to omogočala namenska finančna sredstva, pri tem pa skušali slediti Strokovnim priporočilom in standardom za splošne knjižnice (za obdobje 2018–2028), Pravilniku o pogojih za izvajanje knjižnične javne službe in Letnemu načrtu nakupa za leto 2025. Pri dobaviteljih smo si prizadevali pridobiti čimbolj ugodne cene gradiva.

Izmed knjig, ki smo jih dobili v dar, smo ustvarili 50 seznamov darov. Prevezli smo 48 pošiljk obveznega izvoda, od tega 24 za serijske publikacije in 24 za monografske publikacije.

Prirast knjižnega gradiva

Letni prirast knjižnega gradiva v letu 2025 je znašal 10.891 inventarnih enot, od tega 5.009 naslovov. V letu 2025 smo imeli tri načine dotoka gradiva: nakup, obvezni izvod in dar.

Vrsta gradiva	Način nabave	2025 – inv. enote	2025 – naslovi	2024 – inv. enote	2024 – naslovi
Knjižno gradivo	nakup	9.146	3.376	9.649	3.138
	dar	435	340	602	412
	obvezni izvod	1.310	1.293	1.174	1.140
SKUPAJ		10.891	5.009	11.425	4.690

Primerjava prirasta knjižničnega gradiva po načinu nabave v letih 2025 in 2024

Opomba (velja za vse podatke v tem poročilu, ki se nanašajo na prirast gradiva): ker lahko določen naslov prejmemo hkrati kot nakup in dar ali obvezni izvod, se seštevek naslovov ne ujema z dejanskim stanjem naslovov, kajti v seštevku se vsak naslov upošteva samo enkrat.

Prirast periodičnega tiska

Prirast serijskih publikacij je v letu 2025 znašal 1.082 inventarnih enot oziroma 802 naslova.

Vrsta gradiva	Način nabave	2025 – inv. enote	2025 – naslovi	2024 – inv. enote	2024 – naslovi
Serijske publikacije	nakup	192	109	177	110
	dar	306	145	265	124
	obvezni izvod	584	548	636	586
	lastna izdaja	/	/	14	4
SKUPAJ		1.082	802	1.092	824

Primerjava prirasta periodičnega tiska po načinu nabave v letih 2025 in 2024

Prirast neknjižnega gradiva

Prirast neknjižnega gradiva je v letu 2025 znašal 108 inventarnih enot oziroma 94 naslovov.

Vrsta gradiva	Način nabave	2025 – inv. enote	2025 – naslovi	2024 – inv. enote	2024 – naslovi
Neknjižno gradivo	nakup	41	33	73	57
	dar	7	4	37	14
	obvezni izvod	60	57	49	46
SKUPAJ		108	94	159	117

Primerjava prirasta neknjižnega gradiva po načinu nabave v letih 2025 in 2024

Stanje prirasta in izločenega gradiva v letu 2025

Skupni prirast je v letu 2025 znašal 12.081 inventarnih enot, med izločeno gradivo (izgubljeno, poškodovano, zastarelo gradivo) pa smo uvrstili 8.435 inventarnih enot.

Skupni prirast

Način nabave	2025 – inv. enote	2025 – naslovi	2024 – inv. enote	2024 – naslovi
nakup	9.379	3.518	9.096	3.305

dar	748	489	986	550
obvezni izvod	1.954	1.898	2.045	1.772
lastna izdaja	/	/	14	4
SKUPAJ	12.081	5.905	12.676	5.631

Primerjava skupnega prirasta knjižničnega gradiva v letih 2025 in 2024

Izloženo gradivo

Vrsta izločenega gradiva	2025 – inv. enote	2025 – naslovi	2024 – inv. enote	2024 – naslovi
knjižno gradivo	6.745	4.995	2.830	2.439
serijske publikacije	136	49	143	69
neknjižno gradivo	1.554	1.393	57	56
SKUPAJ	8.435	6.437	3.030	2.564

Primerjava izločenega gradiva v letih 2025 in 2024

Strokovna obdelava gradiva

Gradivo, ki smo ga v letu 2025 prejeli z nakupom, obveznim izvodom in darovi, so strokovni delavci obdelali strokovno in v skladu s katalogizacijskimi pravili. Obdelava gradiva je potekala na oddelku za nabavo in obdelavo gradiva ter domoznanskem oddelku in s pomočjo kompetentnih zunanjih izvajalcev.

Prispevek zapisov v COBIB.SI	Leto 2025	Leto 2024
Monografske publikacije	685	132
Serijske publikacije	51	24
Članki	87	102
Izvedena dela	0	14
CONOR zapisi	496	56
SKUPAJ	1.319	328

Obdelava knjižničnega gradiva v letih 2025 in 2024

Katalogizacija domoznanskega gradiva v COBISS in urejanje zbirke:

- kreiranih 159 zapisov (21 monografij, 87 člankov, 51 serijskih publikacij),
- kopirana 2 zapisa,

- kreiranih 15 zapisov v bazo CONOR,
- ob katalogizaciji tudi izločanje dvojnic iz zbirke domoznanskih monografij in periodike.

Članstvo, obisk in izposoja:

Aktivni člani

V PIŠK Murska Sobota, potujoči knjižnici in njenih premičnih zbirkah je bilo v letu 2025 10.017 aktivnih članov. Na novo je bilo v letu 2025 vpisanih 1.400 članov.

V evidenci uporabnikov vodimo le aktivne člane, kar pomeni, da v skladu s predpisi tiste člane, ki si več kot eno leto ne izposodijo gradiva, brišemo iz evidence aktivnih članov. Aktivni postanejo ob ponovni včlanitvi.

Članstvo	2025	2024
Aktivni člani	10.017	10.668
Novo vpisani	1.400	1.296

Članstvo v letu 2025 in 2024

Aktivni člani po občinah

Občina	Aktivni člani v osrednji knjižnici	Aktivni člani potujoče knjižnice	Aktivni člani premičnih zbirk	Skupaj 2025	Skupaj 2024
MO Murska Sobota	2.895	353	4	3.252	3.546
Beltinci	717	128	4	849	851
Cankova	131	30	0	161	183
Gornji Petrovci	155	36	5	196	196
Grad	150	70	1	221	256
Hodoš	18	20	10	48	46
Kuzma	100	68	0	168	179
Moravske Toplice	577	167	53	797	827
Puconci	503	130	2	635	682

Rogašovci	207	95	0	302	361
Šalovci	86	19	2	107	140
Tišina	369	72	2	443	530
Občine izven UE MS	2.227	576	35	2.838	2.871
SKUPAJ	8.135	1.764	118	10.017	10.668

Aktivni člani po občinah v letu 2025 in 2024

Obisk članov zaradi izposoje gradiva

Med obisk članov knjižnice zaradi izposoje gradiva prištevamo člane, ki so knjižnico obiskali zaradi izposoje gradiva na dom, prevzema, vračila ali podaljšanja gradiva, rezervacije ali naročila gradiva, medknjižnične izposoje ter poravnave obveznosti do knjižnice in dela v čitalnici.

Leto	2025	2024
Št. obiskovalcev	110.277	113.168

Obisk knjižnice zaradi izposoje v letu 2025 in 2024

Izposoja

Knjižnično gradivo

V letu 2025 je bilo izposojenih 394.819 enot knjižničnega gradiva.

Izposoja gradiva na dom	2025	2024
Enote knjižničnega gradiva	394.819	401.563

Izposoja knjižničnega gradiva na dom v letu 2025 in 2024

Dostava gradiva na dom

V letu 2025 smo nadaljevali z dostavo gradiva na dom ranljivim skupinam (nosečnicam, invalidom, starejšim od 65 let, bolnikom s kroničnimi nenalezljivimi boleznimi).

COBISS Ela

Portal COBISS Ela omogoča izposajo e-knjig članom naše knjižnice neposredno znotraj platforme COBISS+. V letu 2025 smo tako zabeležili izposajo 673 naslovov oziroma 1.312 izposojenih e-knjig.

COBISS Ela	2025	2024
Št. naslovov e-knjig	673	410
Izposoja gradiva	1.312	806

Izposoja e-knjig preko COBISS Ele v letu 2025 in 2024

Audibook

Članom naše knjižnice smo omogočali izposajo zvočnih knjig preko spletnega portala Audibook. Spletni portal Audibook ponuja zvočne knjige v slovenskem jeziku, ki si jih lahko uporabniki izposodijo s svojimi prenosnimi napravami (e-bralniki, pametnimi telefoni, tablicami in računalniki). Zbirka obsega leposlovje in strokovno literaturo za odrasle in mladino v slovenskem jeziku.

V letu 2025 je bilo na voljo za izposajo 363 licenc zvočnih knjig, naši člani pa so si izposodili 770 zvočnih knjig.

Audibook	2025	2024
Št. licenc zvočnih knjig	363	259
Izposoja gradiva	770	628

Izposoja zvočnih knjig v Audibooku v letu 2025 in 2024

Baza slovenskih filmov

Baza slovenskih filmov (BSF) je digitalni arhiv slovenskih filmov, ki ga upravlja Filmoteka, zavod za širjenje filmske kulture. Baza ponuja bogat nabor slovenskih filmskih klasik, animiranih, dokumentarnih in kratkih filmov, kot tudi eksperimentalnih in alternativnih avdiovizualnih del. Člani naše knjižnice si lahko brezplačno izposodijo in ogledajo filme preko spleta.

Baza slovenskih filmov	2025	2024
Št. naslovov	45	24
Izposoja	78	31

Podatkovne zbirke

Članom knjižnice smo omogočali dostop do podatkovnih zbirk *Encyclopedia Britannica Public Library Edition*, *EBSCOhost* in *PressReader*, do katerih je bil omogočen dostop na daljavo, torej tudi izven knjižnice s številko članske izkaznice.

V prostorih knjižnice pa je bil omogočen spletni dostop do:

- revije IKS: računovodstvo, davščine in finance,
- arhiva časnika Večer in
- arhiva časnika Delo.

Medknjižnična izposoja

Po medknjižnični poti je bilo iz PIŠK Murska Sobota v letu 2025 izposojenih 576 enot knjižničnega gradiva v druge knjižnice v Sloveniji. PIŠK Murska Sobota pa si je v letu 2025 od drugih knjižnic sposodila 111 enot knjižničnega gradiva. V letu 2025 smo tako medknjižnično izposodili našim in tujim uporabnikom skupaj 687 enot knjižničnega gradiva.

Največ medknjižnične izposoje je potekalo med območnimi knjižnicami. V Gornjo Radgono smo poslali 175 enot gradiva, zaprosili pa 42 enot. V Ljutomer smo pošiljali 103-krat in si izposodili 12 enot. V Lendavo pa smo pošiljali 235-krat in si od njih izposodili 20 enot gradiva. Med knjižnicami na pomurskem območju je medknjižnična izposoja brezplačna za končnega uporabnika. Vseh transakcij pri medknjižnični izposoji je bilo 4.319 (obvestila, podaljševanja, reklamacije, vračila gradiva).

Medknjižnična izposoja	Izposojeno iz drugih knjižnic 2025	2024	Izposojeno v druge knjižnice 2025	2024
Število fizičnih enot	111	96	576	495

Medknjižnična izposoja v letu 2025 in 2024

Druge dejavnosti

V letu 2025 je knjižničar in sistemski administrator skrbel za stabilno in varno delovanje informacijsko-komunikacijske infrastrukture knjižnice ter za sprotno odpravljanje tehničnih težav na računalniški in drugi podporni opremi. Ob tem je zagotavljal tehnično podporo uporabnikom in zaposlenim, izvajal redne posodobitve programske opreme, upravljal interni strežnik ter opravljal administracijo ključnih sistemov, med njimi Kooperativnega online bibliografskega sistema in servisov (COBISS) ter Akademске in raziskovalne mreže Slovenije (ARNES). Pomemben del dela je obsegal tudi tehnično izvedbo prireditev (priprava opreme, podpora na dogodkih) ter podporo promocijskim

aktivnostim z oblikovanjem gradiv in objavami na spletnih kanalih. Dodatno je izvajal skeniranje, fotografiranje in digitalizacijo gradiva, po potrebi tudi postopke optičnega prepoznavanja znakov (OCR), ter dokumentiral prireditve s fotografiranjem. Delo je po potrebi vključevalo tudi občasno vključevanje v izposajo in pomoč uporabnikom v čitalnici. Hkrati je opravljal naloge kontaktne osebe za ARNES-ovo vozlišče ter za izvajalca tehničnega varovanja in drugih varnostnih protokolov.

Sklep

V letu 2025 je PIŠK Murska Sobota zanesljivo in kontinuirano izvajala naloge javne službe ter ohranjala prepoznavno vlogo osrednje regijske ustanove na področju knjižnične dejavnosti. Delovanje je bilo usmerjeno v zagotavljanje dostopnih, kakovostnih in uporabniku prilagojenih storitev, pri čemer je bila pozornost namenjena tako rednim uporabnikom kot širši skupnosti, vključno s skupinami z raznolikimi potrebami. Knjižnica je ob tem ohranjala stabilno organizacijo dela ter se odzivala na spremembe v načinu uporabe knjižničnih storitev, s čimer je prispevala k uresničevanju temeljnih ciljev na področju kulture, izobraževanja, informacijske pismenosti in vključevanja prebivalstva v bralno in kulturno okolje.

Svet knjižnice je potrdil in sprejel Zaključni račun za leto 2025 in Poročilo o delu PIŠK Murska Sobota za leto 2025 na svoji 8. redni seji dne 26. 2. 2026.

Pripravili:
Zaposleni PIŠK Murska Sobota

Murska Sobota, 26. 2. 2026

mag. Klaudija Šek Škafar
direktorica